

Evropská
komise

[PODZIM 2015 ▶ Č. 54]

panorama

inforegio

▶ Hnací síla energetické unie

S podporou politiky
soudržnosti

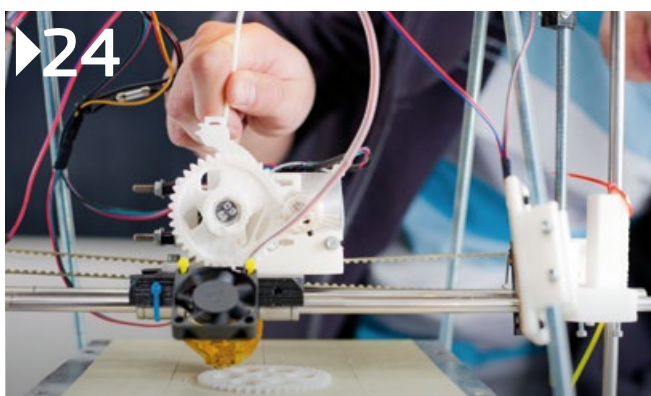
- ▶ Mobilizace investic
pro podporu evropské
ekonomiky
- ▶ Transformace regionů
prostřednictvím
inteligentní specializace
- ▶ Budování kapacity
a efektivní veřejné
správy

Regionální
a městskou
politiku

► ÚVODNÍK.....	3
Corina Creţuová, evropská komisařka pro regionální politiku	
TÉMA	
► REALIZACE ENERGETICKÉ UNIE V TERÉNU.....	4-7
► MOBILIZACE FONDŮ EU NA POMOC ŘECKU PŘI BUDOVNÍ UDRŽITELNÉ BUDOUCNOSTI.....	8-9
ROZHOVORY	
► ŘECKO – THESSALIE SE ZAMĚŘUJE NA BUDOUCNOST.....	10-11
Dr. Kostas Agorastos, guvernér regionu Thessálie	
► REGIONY JAKO PRŮKOPNÍCI BUDOUCÍHO RŮSTU.....	12-13
Markku Markkula, předseda Výboru regionů	
► SLOVENSKO BUDE STÁT V ČELE.....	14-15
Ľubomír Vážny, místopředseda vlády pro investice	
► ESTONSKO: ZAMĚŘENO NA KONKURENCESCHOPNOST A RŮST.....	16-17
Sven Sester, ministr financí	
► PODPORA EFEKTIVNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY.....	18-19
► KOMUNIKACE O FONDĚCH EU NA MÍSTNÍ ÚROVNI.....	20-21
► POVĚDOMÍ OBČANŮ O REGIONÁLNÍ POLITICE EU A JEJICH VNÍMÁNÍ TÉTO POLITIKY.....	22-23
Výsledky nejnovějšího průzkumu Eurobarometr	
► TRANSFORMACE REGIONÁLNÍCH EKONOMIK PROSTŘEDNICTVÍM INTELIGENTNÍ SPECIALIZACE.....	24-29
► REGIOSTARS 2015.....	30-31
► JAK TO VIDÍTE VY.....	32-35
Názory zúčastněných stran na politiku soudržnosti 2014–2020	
► STRUČNÝ PŘEHLED AKTUALIT.....	36-37
► NOVÝ PRŮVODCE ANALÝZOU NÁKLADŮ A PŘÍNOSŮ PŘI HODNOCENÍ PROJEKTŮ.....	38-39
► MĚŘENÍ POKROKU PŘI PLNĚNÍ CÍLŮ STRATEGIE EVROPA 2020.....	40-41
► PROJEKTY.....	42-43
Příklady projektů realizovaných v Dánsku a Řecku	
► PŘIPRAVOVANÉ AKCE.....	44

Obálka: Zkušební zařízení pro výrobu elektřiny z energie vln (Wave Hub, Spojené království).

Fotografie (str.):
 Obálka: obrázek poskytl společnost Wave Hub Ltd.
 Str. 3, 8, 19, 28–29, 31, 37, 38: © Evropská komise
 Str. 4–7: Spojené království: obrázek poskytl Welsh School of Architecture – Cardiff University; Estonsko: © Kaarel Langemets; Francie: Laurent Ghekiere © Union sociale pour l'habitat
 Str. 9: © Discoveroom
 Str. 10–11: © Region Thessaly
 Str. 12: © Výbor regionů
 Str. 13, 26: © Shutterstock
 Str. 14–15: Úřad vlády Slovenské republiky
 Str. 16: © Ministerstvo financí, Estonsko
 Str. 17: © Seaplane Harbour/A.-Maasik
 Str. 21: © Maciej Śmiarowski/KPRM
 Str. 32–35: Irsko © MEFSS; Litva © Ministerstvo financí, Litva; Portugalsko © azores.gov.pt
 Str. 36: © INSULEUR/Clément Bonnay
 Str. 42–43: Řecko © Incredibleblue; Dánsko © Little Smart Things

Tento časopis je tištěn v angličtině, francouzštině, němčině, bulharštině, řečtině, španělštině, italštině, polštině a rumunštině na recyklovaném papíře.

Je k dispozici on-line ve 22 jazycích na

http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/information/publications/panorama-magazine/

Obsah tohoto vydání byl dokončen v srpnu 2015.

PRÁVNÍ INFORMACE

Evropská komise ani žádná osoba za ni jednajících nenesou odpovědnost za použití informací obsažených v této publikaci ani za chyby, které publikace navzdory pečlivé přípravě a kontrole může obsahovat. Tato publikace nemusí nutně odrážet názory ani stanoviska Evropské komise.

ISSN 1725-8197

© Evropská unie, 2015

Reprodukce je povolena za podmínky uvedení zdroje.

Při použití/reprodukcí materiálů třetích osob podléhajících ochraně autorským zákonem je třeba si také povolení vyžádat od příslušných vlastníků autorských práv.

▶ ÚVODNÍK

Corina Crețuová
Evropská komisařka
pro regionální politiku

V návaznosti na nedávno schválený nový program podpory pro Řecko Komise ohlásila, že do roku 2020 poskytne více než 35 miliard EUR z rozpočtu EU na podporu zaměstnanosti a růstu řecké ekonomiky.

Významnou úlohu při oživování řecké ekonomiky sehrají evropské strukturální a investiční fondy. Prostřednictvím operačních programů, které byly schváleny vloni v prosinci, by mělo Řecko v období 2014–2020 získat více než 20 miliard EUR pro podporu investic do výzkumu a inovací, IKT, konkurenceschopnosti MSP, úspor energie, udržitelného rozvoje měst, vzdělávání a sociálního začleňování. Řecké orgány mají nyní příležitost začít tyto cíle přeměňovat v realitu.

Energetická unie

Aktivně se zabýváme přípravou balíčku pro energetickou unii, který přijala Komise v únoru 2015. Tento balíček určuje strategii k dosažení odolné energetické unie a výhledovou politiku pro oblast změny klimatu. Protože energetická strategie se vyznačuje silnou regionální dimenzí, hraje při realizaci energetické unie klíčovou úlohu právě politika soudržnosti EU. Tento proces bude probíhat pomocí výrazně navýšeného financování na rozvoj nízkouhlíkové ekonomiky, včetně investic do udržitelné energetiky – úspor energie, obnovitelných zdrojů energie a inteligentních rozvodných sítí – a do udržitelné multimodální městské mobility. Asi 38 miliard EUR již členské státy na tyto účely vyčlenily ve svých dohodách o partnerství.

Open Days

Tématem letošní akce OPEN DAYS je „Evropské regiony a města: partneři pro investice a růst“. Týden evropských regionů a měst 2015 se zaměří na MSP a tvorbu pracovních míst, jednotný digitální trh, energetiku, a rozvoj měst a venkova.

Financování v rámci politiky soudržnosti, které má pro období 2014–2020 k dispozici 351,8 miliardy EUR pro investice do regionů, měst a reálné ekonomiky Evropy, představuje základní investiční nástroj. Akce OPEN DAYS 2015 pak poslouží jako dokonalé fórum, kde si mohou národní i regionální řídicí orgány, příjemce i orgány a instituce EU vyměňovat názory a rozvíjet vhodné a pragmatické přístupy k implementaci fondů.

V rámci akce OPEN DAYS se bude rovněž konat finále soutěže o ceny RegioStars 2015, kde budou znovu oceněny nejinnovativnější a nejinspirativnější projekty podpořené z fondů politiky soudržnosti EU za jedinečné a originální iniciativy v oblasti inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění a transformaci měst. Ze 143 přihlášených projektů bylo vybráno 17 finalistů, kteří se utkají o tyto prestižní ceny.

► REALIZACE ENERGETICKÉ UNIE V TERÉNU

Balíček opatření pro energetickou unii, který přijala Evropská komise v únoru 2015, určuje strategii k dosažení odolné energetické unie spojené s výhledovou politikou pro oblast změny klimatu. GŘ pro regionální a městskou politiku se do přípravy balíčku pro energetickou unii aktivně zapojovalo a prostřednictvím svých investičních programů bude hrát klíčovou úlohu při realizaci nízkouhlíkové ekonomiky v Evropě.

Nová strategie pro energetickou unii sestává z pěti úzce spojených a vzájemně se posilujících dimenzí politiky:

- ▶ bezpečnost dodávek energie,
- ▶ plně integrovaný vnitřní trh s energií,
- ▶ energetická účinnost,
- ▶ dekarbonizace hospodářství,
- ▶ výzkum, inovace a konkurenceschopnost.

V těchto oblastech bude hrát politika soudržnosti významnou úlohu při zajišťování potřebných investic a může poskytnout klíčovou pomoc v terénu. Jejím hlavním příspěvkem bude vyšší financování nízkouhlíkové ekonomiky, výraznější míra využití finančních nástrojů, více technické pomoci a budování kapacity, což pomůže členským státům a regionům při vývoji a provádění vhodných projektů. Tyto investice budou znamenat významný příspěvek ke všem dimenzím strategie energetické unie.

Životně důležitý spojovací článek

Politika soudržnosti představuje ve strategii energetické unie klíčový faktor, protože poskytuje přímé propojení mezi tvůrci politik v regionech a městech. GŘ pro regionální a městskou politiku disponuje mnohaletými zkušenostmi s působením na přeshraniční, regionální i místní úrovni, což je pro praktické provádění v terénu nesporně důležité.

Prostřednictvím operačních programů členských států na období 2014–2020 bylo na investice do nízkouhlíkové ekonomiky (v rámci tematického cíle 4) vyčleněno asi 39 miliard EUR, což je ve srovnání s předchozím programovým obdobím dvojnásobná částka. Nízkouhlíková ekonomika zahrnuje jak investice do udržitelné energetiky, tj. do úspor energie, obnovitelných zdrojů energie a inteligentních rozvodných sítí, tak do udržitelné multimodální městské mobility, včetně souvisejícího výzkumu a inovací.

Finance jsou k dispozici též pro dekarbonizaci dopravy a modální změnu, stejně jako pro inteligentní energetickou infrastrukturu (v rámci tematického cíle 7).

Investiční priority

V rámci investic do udržitelné energetiky existuje silné zacílení na úspory energie, především v oblasti bydlení a veřejných budov (příp. ve vztahu k jiné veřejné infrastruktuře), stejně jako v podnicích, se zvláštním zřetelem na MSP. Značné prostředky jsou vyčleněny na investice do obnovitelných zdrojů energie, vysoce účinnou kogeneraci, centrální vytápění a inteligentní rozvodné sítě.

Politika soudržnosti podporuje také investice do infrastruktury inteligentních sítí pro rozvody elektřiny i plynu, skladovacích a přenosových systémů, a to především v méně rozvinutých regionech. Taková infrastruktura musí přispívat k rozvoji inteligentních systémů a musí se doplňovat s investicemi, které podporují přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku.

Prostředky z politiky soudržnosti podporují také dekarbonizace dopravního odvětví, přispějí ke zvýšení jeho energetické účinnosti a k dosažení modální změny. Investice budou cílit především na udržitelnou multimodální městskou dopravu, železniční dopravu, vodní cesty, usnadnění multimodálního cestování, inteligentní dopravní systémy, čistší veřejné hromadné dopravní prostředky a alternativní paliva.

Přilákání soukromých investic

Očekává se, že zdroje soukromých financí zajistí velkou část investic v oblasti energetiky, protože projekty budou obvykle přinášet zisk z prodeje energie z obnovitelných zdrojů nebo snížení nákladů na energie v důsledku investic zajišťujících úspory energie. V případech, kdy sponzoři projektů nebudou schopni přilákat dostatečné finanční prostředky na trhu, případně kdy projekty nebudou schopny na splacení investic vydělat, je možné poskytnout veřejnou podporu.

V zájmu lepšího využití vzácných veřejných prostředků budou ve vyšší míře využívány finanční nástroje. Podle investičního plánu Komise by mělo být pomocí finančních nástrojů podpořeno asi 20% investic do nízkouhlíkových projektů.

Tím, že bude podpora poskytnuta prostřednictvím půjček, záruk a kapitálu, zajistí financování z EU efektem páky další prostředky z veřejných i soukromých zdrojů. Další výhodou finančních nástrojů, zejména půjček a vkladů do jmění, je, že vzhledem k vratnému charakteru budou moci poskytovat podporu i dlouho

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

První „inteligentní“ energeticky pozitivní dům financovaný z prostředků EFRR

Odborníci z Cardiffské univerzity ve Walesu zabývající se nízkouhlíkovými technologiemi navrhli a postavili první speciálně postavený nízkonákladový inteligentní dům ve Spojeném království, který dokáže dodávat do vnitrostátní rozvodné elektrické sítě více energie, než kolik spotřebovává.

Dům byl navržen a postaven v rámci projektu SOLCER výzkumného ústavu Wales Low Carbon Research Institute a částečně financován z prostředků EFRR. Díky své jedinečné konstrukci kombinující nižší spotřebu energie, dodávky energie z obnovitelných zdrojů a uskladnění energie tento dům vůbec poprvé ve výsledku vytváří pozitivní bilanci energie.

Pro dramatické snížení spotřeby energie byl dům silně tepelně izolován, aby se omezily úniky. Jeho inovativní energeticky úsporná konstrukce zahrnuje použití nízkouhlíkového cementu a konstrukčních izolovaných panelů. Střecha obrácená na jih sestává z prosklených solárních fotovoltaických panelů, které jsou plně integrovány do návrhu budovy a umožňují, aby byly prostory pod touto střechou osvětlovány přirozeným světlem.

ESTONSKO

Financování oprav bytových domů

V roce 2009, kdy vrcholila finanční a ekonomická krize, založilo Estonsko fond poskytující půjčky bytovým domům. Stalo se tak první zemí, která použila strukturální fondy EU na programy oprav bytových domů. V rámci tohoto nástroje se sešlo 17,7 milionů EUR z EFRR, půjčka ve výši 28,8 milionů EUR od Rozvojové banky Rady Evropy (CEB) a 20,2 milionů EUR z národních zdrojů. Implementaci nástroje zajišťuje z titulu správce holdingového fondu národní banka pro podporu rozvoje KREDEX a dvě komerční banky v pozici finančních zprostředkovatelů.

Zatím bylo opraveno přes 600 budov (stav z listopadu 2014), což vedlo ke zvýšení úspor energie a zlepšení životních podmínek ve více než 22 000 bytech. Program, který je možné kombinovat s podporou při přípravě projektů a s dotacemi podmíněnými výsledky, vydláždil cestu pro soukromé financování v tomto sektoru v období 2014–2020.

Viz též článek o energeticky úsporných renovacích bytových domů v [Litvě na straně 34](#).

po skončení programového období. Granty bude i nadále možné používat jako doplněk podpory, například k podpoře komplexních renovací budov nad rámec zákonných minimálních požadavků na energetickou účinnost, k vývoji inovačních technologií nebo při řešení sociálních problémů.

Je však zásadně důležité, aby členské státy a regiony zajistily, že veřejné finance nebudou náhradou soukromých investic, ale že je spíše doplní a podpoří pákovým efektem.

Finanční nástroje

Řídicí orgány by měly zkoumat, zda mohou ve větší míře využívat finanční nástroje a dosáhnout tak většího dopadu. Pro podporu využívání těchto nástrojů je možné využít standardizované nástroje, například finanční nástroj pro půjčky na úspory energie a obnovitelné zdroje energie v sektoru bytových staveb nebo pro půjčky na přestavby.

Evropská investiční banka a Komise uvedly do provozu platformu pro speciální technickou pomoc *fi-compass*, která nabízí praktické know-how a nástroje pro učení, jak využívat finanční nástroje. Webové stránky *fi-compass* nabízejí dokumenty s pokyny, příručky a případové studie určené pro řídicí orgány, finanční zprostředkovatele a další zainteresované strany.

Síť pro řídicí orgány

Za účelem podpory členských států při realizaci investic do energetiky uvedlo GŘ pro regionální a městskou politiku a GŘ pro energetiku do života neformální síť Energetika a řídicí orgány („Energy and Managing Authorities“, EMA). Jejím cílem je nabízet prostor pro pravidelné setkávání zástupců energetických orgánů a řídicích orgánů politiky soudržnosti a zajistit tak kvalitní dialog a optimalizovat cílení projektů.

Členové sítě mají optimální postavení k tomu, aby porozuměli propojením mezi cíli politiky týkajícími se Energetické unie a fondy politiky soudržnosti a aby hledali cesty, jak sladit potřeby energetických investic s potřebami regionů a aby diskutovali o výzvách, kterým čelí, a hledali na ně odpovědi.

Inteligentní specializace

GŘ pro regionální a městskou politiku, GŘ pro energetiku a Společné výzkumné středisko (JRC) Komise společně v květnu 2015 vytvořily platformu pro inteligentní specializaci pro oblast energetiky. Platforma, která sídlí v JRC v Seville, se snaží zejména o hledání energetických inovací a širší přijetí energetických projektů v regionech a městech EU ([další informace najdete v článku v čísle Panorama 53](#)).

Udržitelná energetika představuje jednu z nejběžnějších priorit inteligentní specializace. Hodně přes 100 členských států či regionů, neboli dvě třetiny těch, které jsou registrovány na platformě pro inteligentní specializaci, uvedly jako prioritu svých národních či regionálních strategií inteligentní specializace výzkum, technologický výzkum a inovace v oblasti udržitelné energetiky.

Energetické právní předpisy – pobídka k provádění

Stále ještě existuje mnoho oblastí, kde nejsou schválené právní předpisy EU řádně zavedeny v národní legislativě. Obvykle tento stav vede k řízení o porušení práva proti příslušným členským státům, což může být zdoluhavý a nepříjemný proces. Nový postup schvalování předem, který je součástí reformované

politiky soudržnosti a nazývá se „podmíněností *ex ante*“, otevírá možnost vyžadovat provedení příslušných ustanovení v legislativě jako podmínku pro obdržení financování.

Celá řada těchto podmínek *ex ante* je přímo spojena se směrnicemi EU v oblasti energetiky, např. se směrnicí o energetické náročnosti budov (EPBD), směrnicí o energetické účinnosti (EED) nebo směrnicí o obnovitelných zdrojích energie (OZE). Tento postup poskytuje členským státům novou pobídku, aby provedly to, k čemu se zavázaly. Podmíněnosti se ukazují jako významné stimuly pro provádění potřebných kroků a již nyní urychlují zavádění relevantních právních předpisů EU v oblasti energetiky ze strany členských států.

Vedení a chybějící článek

V oblasti energetické náročnosti budov připravuje EU pomocí směrnic EPBD a RES cestu pro aktualizaci národních stavebních předpisů a zpřísňování norem v oblasti úspor energie při stavbách a rekonstrukcích.

FRANCIE

EFRR podporuje investice do sociálního bydlení v oblasti udržitelné energetiky

Během programového období 2007–2013 francouzské regiony výrazně přenastavily programy EFRR za účelem financování energetických renovací v oblasti sociálního bydlení. Byl vytvořen speciální finanční nástroj (*éco-prêt logement social*), jehož smyslem bylo zrychlení energetických renovací, jako doplňkový zdroj prostředků se v dotačním programu využívají prostředky z EFRR. Při výši průměrné investice z EFRR 3 276 EUR na bytovou jednotku (17% celkových investic) mohlo téměř 60 000 domácností dosáhnout lepší energetické účinnosti a vzniklo okolo 15 000 nových pracovních míst.

Francouzský plán na energetickou renovaci bytového fondu zahájený v roce 2013 si vytyčil ambiciózní cíl zrenovovat každoročně 500 000 bytových jednotek a řešit tak ekologické, ekonomické a sociální problémy (tzv. palivovou chudobu).

Za podpory politiky soudržnosti dnes EU poskytuje jak kompletní rámec politiky pro úspory energie v budovách, tak rovněž zajišťuje dosud chybějící článek – financování.

Víc než financování

Podpora z politiky soudržnosti však nespočívá pouze ve financování. Opírá se o základní podmíněnosti, jako jsou technická pomoc, budování kapacity a podpora dalšího využívání finančních nástrojů, jak lze doložit na některých popisovaných iniciativách.

Tato politika je významná i proto, že bere v úvahu územní dimenzi. Významnou úlohu mohou v tomto ohledu hrát také makroregionální strategie EU (pro region Baltského moře, Dunaje, Jaderského a Jónského moře a pro alpský region), stejně jako programy Evropské územní spolupráce INTERREG, které budou i nadále hrát důležitou úlohu další podporou energetické problematiky, včetně výměny znalostí a zkušeností. Politika soudržnosti rovněž nabízí podporu pro integrovaný rozvoj měst a přeshraniční plánování.

Budoucnost

Potřeby investic v oblasti energetiky jsou ohromné a konečným cílem politiky je zajistit, aby selhání trhu byla řešena způsobem, který povede ke vzniku životaschopných trhů. Současně je třeba brát v úvahu základní cíl politiky soudržnosti, kterým je hospodářská, sociální a územní soudržnost. Díky mnoha letům zkušeností s řízením regionálního rozvoje v celé Evropě si Komise vytvořila zásobník regionálních a místních znalostí a nachází se tak v ideálním postavení, aby mohla zajišťovat integrovaný přístup napříč politikami.

V souladu s některými z hlavních cílů energetické unie tak investice v rámci politiky soudržnosti pomohou snižovat nákladný dovoz energie, diverzifikovat energetické zdroje, čelit energetické chudobě a snižovat emise, stejně jako podporovat tvorbu pracovních míst a malé a střední podniky. Investice v této oblasti rovněž podpoří regionální růst a vytvoří obchodní příležitosti pro mnoho podniků, včetně MSP ve stavebnictví. Politika soudržnosti tak přispěje ke všem pěti dimenzím energetické unie.

► DALŠÍ INFORMACE

http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/themes/low-carbon-economy/

► MOBILIZACE FONDŮ EU NA POMOC ŘECKU PŘI BUDOVÁNÍ UDRŽITELNÉ BUDOUCNOSTI

Řecko se v současnosti nachází v jednom z neklíčovějších okamžiků své moderní historie. V tomto kontextu vytváří oznámení Komise o plánu pro zaměstnanost a růst vyhlídky na vybudování produktivní a inovativní ekonomiky, která bude napomáhat soudržnosti a trvale udržitelné budoucnosti.

Spolu se schválením nového programu podpory pro Řecko Komise oznámila, že do roku 2020 zajistí více než 35 miliard EUR z rozpočtu EU na podporu zaměstnanosti a růstu řecké ekonomiky.

Významné zastoupení v této částce bude mít příspěvek z evropských strukturálních a investičních fondů (ESI). Prostřednictvím operačních programů, které byly schváleny vloni v prosinci, by mělo Řecko v období 2014–2020 získat více než 20 miliard EUR pro podporu investic do výzkumu a inovací, IKT, konkurenceschopnosti MSP, úspor energie, udržitelného rozvoje měst, vzdělávání a sociálního začleňování.

Je vynakládáno maximální úsilí, aby Řecko překonalo své současné potíže a vydalo se na cestu udržitelného zotavení. Zavádí se plán cílených investic, který má postavit řeckou ekonomiku na nohy a umožnit, aby prostředky EU, především z fondů ESI, působily jako katalyzátor dalších soukromých i veřejných investic. Plán je navržen tak, aby poskytl řeckým firmám tržní příležitosti k růstu, umožnil rozkvet inovativních a technologických kapacit, využil konkurenčních výhod země a zároveň zlepšoval výkonnost jejího veřejného sektoru a poskytování služeb občanům.

Podpora EU pro veřejné investice

Během 34 let členství v EU získalo Řecko v rámci evropské solidarity mnoho. Od přistoupení Řecka k EU v roce 1981 bylo v zemi investováno v rámci politiky soudržnosti, rozvoje venkova a rybářské politiky přes 73 miliard EUR z prostředků Společenství (do konce roku 2014).

► ZLEVA DOPRAVA: VALDIS DOMBROVSKIS, místopředseda Evropské komise pro euro a sociální dialog; CORINA CREȚUOVÁ, komisařka pro regionální politiku; GIORGIOS STATHAKIS, řecký ministr hospodářství, infrastruktury, námořní dopravy a cestovního ruchu.

JEREMIE PODPORUJE ZAČÍNÁJÍCÍ PODNIKY ZAMĚŘENÉ NA TECHNOLOGIE

Během období 2007 až 2013 mohly řecké začínající podniky zaměřené na technologie získat podpory z celé řady fondů rizikového kapitálu zaměřených na IKT a financovaných EU.

Financování těchto digitálních podniků se realizovalo prostřednictvím iniciativy JEREMIE. Nástrojem pro poskytování prostředků z EFRR a Evropského investičního fondu byl holdingový fond JEREMIE Holding Fund (JHF), který byl za tím účelem v Řecku založen. Následně byly vytvořeny čtyři fondy rizikového kapitálu (financované v rámci řeckého operačního programu Digitální konvergence, který získal prostředky z EFRR a přilákal 30% soukromého kapitálu).

Do června 2015 dosahovala částka poskytnutá z JHF na založení 45 inovativních podniků výše 20,3 milionů EUR. Nově založené podniky se zaměřují na digitální aplikace například v oblasti cestovního ruchu, zábavy, vydávání hudby, maloobchodu, biotechnologických výrobků a nábory zaměstnanců. Informace o dvou úspěšných projektech financovaných z JHF naleznete na další stránce (Discoveroom) a na straně 42 (Incrediblu).

Přestože tyto prostředky významnou měrou přispěly k posílení řecké ekonomické, sociální a územní soudržnosti, stále zbývá hodně práce v oblasti modernizace a diverzifikace ekonomiky, zejména podporou inovací a podnikání cílenou na MSP. Souběžně musí proběhnout modernizace veřejného sektoru, jež je nutná pro podporu hospodářského rozvoje a sociálních potřeb.

Toto financování také poskytlo klíčovou podporu během probíhající ekonomické krize, když v roce 2013 představovalo asi 85 % veřejných investic v zemi. Bez politiky soudržnosti by řecké HDP v roce 2013 bylo o 3,3 % nižší, než jak tomu bylo ve skutečnosti.

DISCOVEROOM

Projekt Discoveroom vytváří inovativní aplikaci pro malá ubytovací zařízení, B&B a penziony, která nabízí majitelům veškeré nástroje, které potřebují pro řízení a marketing svých podniků. Za necelé dva roky již aplikaci využívají více než 2 tisícovky majitelů ubytovacích zařízení, současně se firmě daří rozšiřovat svoji činnost mezinárodně a přilákala již zákazníky z více než 50 zemí. Jako začínající podnik získala firma investice ve dvou kolech – z fondů předzáradečního kapitálu v říjnu 2013 a z fondů zárodečního kapitálu v červenci 2014.

Konkrétní kroky

Projekty financované EU podporovaly prakticky všechny oblasti života v Řecku. Od listopadu 1992 bylo investováno asi 5 miliard EUR do infrastruktury, což například umožnilo tisícům Athéňanů dojíždět do práce metrem. Miliony turistů navštěvují Acropolis Museum, které bylo otevřeno v roce 2009 právě díky podpoře EU. Desítky tisíc řeckých studentů navštěvují stovky nových škol postavených za pomoci prostředků z EU. Asi 990 000 občanů požívá výhod vodohospodářských projektů a dalších 350 000 lidí využívá vylepšení v oblasti odpadních vod. Pokrytí vysokorychlostním internetem bylo rozšířeno o dalších 800 000 občanů.

V období 2007–2013 vyčlenil EFRR také více než 334 milionů EUR na zlepšení kvality nemocnic a základní zdravotnické infrastruktury. Komise také pracuje na řešení následků povodní, které zasáhly centrální Řecko a povodí řeky Evros.

Cílené budoucí investice

Balík podpory ve výši 35 miliard EUR, který Komise oznámila pro období 2014–2020, zahrnuje 20 miliard EUR z fondů ESI a více než 15 miliard EUR na přímé platby zemědělcům a na podporu opatření pro zemědělské trhy.

Plán pro zaměstnanost a růst pomůže s investicemi do lidí i firm ku prospěchu řecké ekonomiky a poskytne tak udržitelnou strategii, jež zemi vyvede z krize. Řecké orgány nyní mohou začít naplňovat tyto cíle pomocí kvalitních projektů zlepšujících inovace či produktivní investice do MSP, zvyšujících úspory ener-

gie či budujících klíčovou infrastrukturu. EU může také napomoci v oblasti výměny doporučených postupů, technické pomoci nebo zlepšení administrativní kapacity.

Všechny tyto kroky jsou navrženy tak, aby položily základy produktivní a inovativní ekonomiky, která bude schopna zajistit udržitelnou budoucnost pro občany a umožní talentovaným podnikatelům účinně soutěžit na globálních trzích.

► DALŠÍ INFORMACE

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2015/07/a-new-start-for-jobs-and-growth-in-greece-commission-mobilises-more-than-eur35-billion-from-the-eu-budget

► THESSÁLIE SE ZAMĚŘUJE NA BUDOUCNOST

Hospodářská krize v Řecku se nevyhnula ani Thessálii, ale fondy EU již od té doby odolnost regionu zlepšily. Dr. Kostas Agorastos, guvernér Thessálie, hovoří o tom, jak regionální spolupráce, politika soudržnosti a fondy EU pomáhají zmírňovat dopady zadlužení země.

► **Jak si myslíte, coby předseda řeckých regionů, že by bylo možné podpořit spolupráci mezi regiony v Řecku a dalších členských státech?**

Regionální spolupráce a společné programy, nejčastěji spolufinancované EU, představují klíč pro sbližování regionů Evropy. Účastníme se programů nadnárodní spolupráce a budeme se zapojovat i nadále do nových iniciativ v novém programovém období. Řecké regiony také spolupracují s místními orgány v jiných regionech EU za účelem podpory spolupráce a rozvoje podnikání s cílem zlepšit regionální ekonomiku a dosáhnout výhod pro občany i životní prostředí. V období 2014–2020 tato místní spolupráce již začíná být začleňována i prostřednictvím regionálních strategií inteligentní specializace.

► **Regionální operační program (ROP) Thessálie na období 2014–2020 byl schválen 18. prosince 2014. Jaké další kroky byly učiněny?**

Byly učiněny významné kroky směrem k zahájení provádění programů jak na národní, tak na regionální úrovni. Byl například

přijat zákon o řízení, kontrole a provádění rozvojových programů v období 2014–2020.

V polovině roku 2015 byla uspořádána první zasedání monitorovacích výborů týkající se národního strategického referenčního rámce (NSRR) pro období 2014–2020, která schválila specializované sektory a kritéria pro financování. Nyní připravujeme výzvy pro projekty, které mají zájem o předložení návrhů.

Všechny regiony také vypracovávají mnoho různých opatření v oblasti legislativy a institucionální regulace. Cílem Thessálie je začít s programy, které je možné ihned realizovat. Pokud jde o zbývající programy, všechny regiony spolupracují s příslušnými ministerstvy, aby nedocházelo ke zpožděním pro občany ani místní trhy.

V návaznosti na dokončení strategie pro sociální začleňování a boj proti chudobě a regionální plán hospodaření s pevným odpadem se nyní, v rámci první pilotní fáze regionálních strategií pro inteligentní specializaci (RIS3), začínáme zaměřovat na specializaci. Druhé zasedání monitorovacího výboru programu, které se má konat na podzim 2015, se také chystá začít nový balíček opatření, naším hlavním cílem pak je do každého kroku zapojit místní orgány a občanskou společnost.

Rozvojová strategie regionu si klade za cíl zvrátit negativní trend jeho socioekonomické trajektorie a snaží se přeorientovat rozvojový model směrem k inteligentnímu a udržitelnému rozvoji podporujícímu začleňování. Tato strategie je založena na ROP pro období 2014–2020 a na prostředcích, které by podle našich očekávání měly proudit do regionu ze sektorálních programů.

► **Důležitou změnou ve vztahu k provádění politiky soudržnosti v Řecku je, že každý region si bude svůj vlastní program řídit sám. Jak se regiony se na tuto novou výzvu připravují?**

O doby NSRR na období 2007–2013 regiony prokazují, že dokážou zvýšit absorpci prostředků, dotáhnout do konce nedokončené projekty, zrychlit provádění a přivést zdroje do ekonomiky. Dosavadní úspěchy vyplývají ze skutečnosti, že každý region má vlastní program. Avšak pokud se chceme vyhnout nadbytečné byrokracii, je třeba přistoupit k reformám. Potřebujeme proces schvalování a přenášení pravomocí tak, aby sektorální programy, které mají na regiony dopad, mohly být plánovány s komplexními návrhy, které vykazují konkrétní přidanou hodnotu.

Je třeba postupovat opatrně, pokud jde o kvalitu demokratické správy věcí veřejných, je třeba vytvořit moderní neosobní veřejný sektor s rychlými a zjednodušenými postupy, které budou schopny řešit klíčové sociální problémy a výzvy.

► **Řecko se usilovně snaží dostat z krize. Jak může politika soudržnosti posílit růst a zaměstnanost v regionu Thessálie?**

Do Thessálie přišla krize později než do ostatních regionů, ale s o to větší silou udeřila. Od zahájení programu NSRR v roce 2011 a díky účasti na projektech financovaných prostřednictvím sektorálních programů se však Thessálii podařilo odvést hodně práce. Jako příklady úspěchů můžeme uvést zvýšení míry absorpce financování z 19% na 86% a rychlejší realizaci projektů. Realizované ukončené projekty výstavby velkých silnic, nemocnic, kulturních objektů, protipovodňových zábran či projektů v oblasti vzdělávání nabízejí příklady toho, jak je regionální vláda schopna provádět politiku soudržnosti.

Regiony se však spoléhají na státní financování. Také narážíme na problémy s uzavřením NSRR pro období 2007–2013. Situace ohledně financování, které čelíme, je neobyčejná a v oblasti financování musíme provést strukturální změny, jinak bude naše země i nadále čelit problémům. Projekty budou dále zaostávat, budou ubývat pracovní místa, podnikatelské dovednosti se nebudou rozvíjet, konkurenceschopnost zůstane na nízké úrovni, země se dočká nižšího růstu. Možná, že budeme muset zvážít zálohové platby pro realizaci projektů. Je zapotřebí prodloužit o rok NSRR na období 2007–2013.

Domníváme se, že pro rozvoj podnikání, výzkumu, inovací a růstu jsou změny financování naprosto nezbytné. Má-li dohoda o partnerství pro období 2014–2020 přinést nějakou skutečnou pomoc, musí dojít ke změně ve financování – jinak nastanou problémy jak při zahajování nových projektů, tak při ukončování NSRR na období 2007–2013. Obojí by citelně dopadlo na naši ekonomiku i společnost. Snížení výdajů v Řecku

► Nová národní silnice spojující města Trikala a Larissa zlepšuje dopravní spojení a zkrátí dobu jízdy.

► VLEVO: Novou mateřskou školu ve Volosu se podařilo postavit podle bioklimatického návrhu, který využívá solární elektřinu a energeticky účinný systém vytápění a chlazení.

mluví samo za sebe. Pokud chceme vytvářet pracovní místa, musíme zastavit snižování životní úrovně.

► **Řecké orgány dokončily strategii inteligentní specializace zaměřenou na výzkum a inovace; jaké jsou hlavní cíle Thessálie?**

Regionální inovační strategie pro Thessálii stojí na dvou hlavních pilířích, kolem kterých budou rozvíjeny pomocné činnosti.

Prvním pilířem je zemědělsko-potravinářský sektor, druhý pilíř se zaměřuje na metalurgii a stavebnictví. Podpora cestovního ruchu je organizována jako doplňková činnost. Bude rozvíjet podnikatelský potenciál kultury Thessálie. Úlohou dalších doplňkových činností – výroby energie, úspor energie a ochrany životního prostředí – bude posilování oběhového hospodářství.

Pokročilé technologie ve zdravotnictví a významné místní odborné znalosti v oblasti sportovního lékařství, ortopedie, fyzioterapie a rehabilitace jsou další body, které umožní ekonomice Thessálie se odlišit a které mají potenciál pro podnikatelské využití. V současné době dolaďujeme akční plán RIS3 s cílem okamžitě využít zdroje, které má Thessálie v rámci ROP 2014–2020 k dispozici, pomocí pilotních opatření, jež budou již brzy oznámena. Strategie RIS3 pak bude základem pro hledání zdrojů z jiných sektorálních programů NSRR. Jsme si jisti, že přístup zdola nahoru, který v našem regionu již dlouho využíváme, přináší nejlepší výsledky při plánování naší strategie. Naším cílem je podpořit podniky a dosáhnout toho, že Thessálie zaznamená co nejlepší hospodářské výsledky.

► **DALŠÍ INFORMACE**
www.thessalia-esp.gr/

► REGIONY JAKO PRŮKOPNÍCI BUDOUCÍHO RŮSTU

Markku Markkula, člen rady ve finském městě Espoo, byl na počátku tohoto roku na dvouapůlleté funkční období zvolen předsedou Výboru regionů EU. Hovoří s redaktory časopisu *Panorama* o svých cílech pro evropské regiony a o podpoře metody inteligentní specializace.

► **Přebíráte otěže coby nový předseda Výboru regionů. Kde vidíte hlavní výzvy pro evropské regiony?**

Klíčovým úkolem je obnovení veřejných a soukromých investic pro růst a inovace. Jako členové regionálního a místního vedení víme, jak je tato situace naléhavá. Vyžaduje mít jasné cíle, odpovídající finanční prostředky a nové partnerství mezi EU, vládami členských států, regiony, městy a soukromým sektorem.

Seznam společných cílů pro investice je jasný a zahrnuje oblasti politiky jako například udržitelnost měst, průmyslové a společenské inovace, podporu podnikání, úspory energie, energetickou bezpečnost, digitální ekonomiku nebo začleňování. Odpovídající finanční prostředky a partnerství je třeba mobilizovat s pomocí dvou klíčových nástrojů: prvním je regionální politika EU, která disponuje 350 miliardami EUR a jedinečným strategickým přístupem zdola nahoru, druhým je pak Evropský fond pro strategické investice.

Zde se musíme zaměřit především na regionální podnikatelské ekosystémy. Podle mých zkušeností Evropa nyní potřebuje výrazné zapojení zainteresovaných stran a pustit se do inovačních experimentů a pilotních opatření – není vhodné vynakládat čas a peníze na plánování, plánování a znovu plánování.

Potřebujeme vyvinout specifický index regionálního podnikatelského rozvoje a začít jej aktivně využívat prostřednictvím evropských partnerství.

► **Jaký máte názor na dlouhodobější dopad nedávných politických událostí v Evropě – máme na mysli zejména řeckou krizi – na vztahy mezi regiony EU? Co by se dalo udělat pro překonání tohoto problému?**

Regiony a města několika zemí se vypořádávají s bezprecedentními finančními škrty, což se děje právě ve chvíli, kdy jsou místní komunity oslabeny recesí a potřebují silnější podporu. Je proto nanejvýš důležité, aby dostaly k dispozici to nejlepší z politik růstu EU, a to co nejrychleji a neúčinněji. Ohlášený plán mobilizace a urychlení regionální politiky EU pro podporu růstu a zaměstnanosti v Řecku představuje první významný krok správným směrem. Jako Výbor regionů EU budeme vynakládat veškeré úsilí na podporu místní i regionální řecké samosprávy při hledání nejlepších koncepcí a strategií pro tvorbu pracovních míst a podnikatelské příležitosti pro občany, což povede k posílení soudržnosti.

► **Do jaké míry si myslíte, že přístup reformované regionální politiky – vybízející regiony k určení a využívání svých konkrétních silných stránek prostřednictvím tzv. „přístupu inteligentní specializace“ – skutečně přispěje k vytvoření nových pracovních míst a růstu v evropských regionech?**

Patřím mezi první stoupence myšlenky inteligentní specializace jako takové. Sám jsem ve Finsku viděl, co funguje, a co nefunguje. Jsem přesvědčen, že inteligentní specializace má obrovský potenciál při mobilizaci místních zdrojů prostřednictvím na míru šitých strategií pro růst, inovace a začleňování. Každý region se potřebuje přiklonit k několika prioritám a budovat silná evropská partnerství.

▼ PARTNEŘI PRO INVESTICE A RŮST

Akce OPEN DAYS 2015 proběhne od 12. do 15. října. Jejím sloganem je „**EVROPSKÉ REGIONY A MĚSTA: PARTNEŘI PRO INVESTICE A RŮST.**“

Stejně jako doprovodné akce OPEN Urban Day, univerzita OPEN DAYS a ceny RegioStars 2015 se i celá akce OPEN DAYS 2015 zaměří na tři témata:

- 1. MODERNIZACE EVROPY:** regiony v energetické unii a na jednotném digitálním trhu.
- 2. REGIONY OTEVŘENÉ PRO PODNIKÁNÍ:** rozvoj MSP, inovace a tvorba pracovních míst.
- 3. MÍSTA A PROSTORY:** rozvoj měst a venkova, integrace měst a venkova.

► DALŠÍ INFORMACE

http://ec.europa.eu/regional_policy/opendays/

Také věřím, že většina regionálních a místních vůdců již v současné době „konvertovala“ k tomuto přístupu a snaží se jej uvést do praxe. Malé částečné kroky však nemusí znamenat potřebný pokrok. Problém je v tom, že musíme být také schopni říci „ne“ dobrým návrhům a variantám, které nejsou slučitelné s těmito strategiemi, protože naše cíle by měly být spíše střednědobé a dlouhodobé.

► **Jak vnímáte vývoj role své instituce, zejména pokud jde o podporu priorit programu růstu v Evropě: pomocí investic do reálné ekonomiky, nízkouhlíkové ekonomiky, výzkumu a inovací?**

Reálná ekonomika, udržitelnost a inovace mají výrazný místní rozměr. Z tohoto důvodu je Výbor regionů odhodlán v těchto

oblastech přispívat k utváření, provádění a sledování politik EU. Palčivé otázky týkající se reálné ekonomiky se vztahují k tomu, co je třeba udělat pro snížení emisí v našich městech a odvětvích. Zde je nutné zvýšení inovací v celé naší společnosti a podnicích. Evropa potřebuje výrazný přístup zdola nahoru. Toho je možné dosáhnout tím, že budou všechny regiony vyzývány, aby se staly průkopníky na vlastním prioritním poli, právě na základě inteligentní specializace. A pro to potřebujeme silná evropská partnerství. Výbor regionů hraje klíčovou úlohu prostřednictvím kvalifikovaných a solidních stanovisek, ale také prostřednictvím nových a specializovaných iniciativ, jako jsou například platformy pro sdílení znalostí, meziinstitucionální partnerství, například společný akční plán zahájený s Evropskou investiční bankou pro Junckerův plán, případně účast v pracovních skupinách pro zjednodušení.

► Co konkrétně očekáváte od akce OPEN DAYS 2015?

Letošní OPEN DAYS nám umožní posoudit spuštění operačních programů politiky soudržnosti pro období 2014–2020, lépe porozumět, jak dalece se daří nové priority převádět do skutečných strategií a projektů v terénu. Těžko si dovedu představit jinou událost lépe ztělesňující myšlenku jednoty v rozmanitosti, sdílení společných hodnot, cílů a nástrojů, při současném vyvíjení různých a specifických řešení pro překonání problémů a uchopení příležitostí.

EUROPEAN UNION

► DALŠÍ INFORMACE
www.cor.europa.eu

Committee of the Regions

► SLOVENSKO BUDE STÁT V ČELE

Slovensko, které se chystá na své první předsednictví Rady EU, považuje pokrok, jehož bylo dosaženo pomocí politiky soudržnosti, za pozitivní a zaměří se na regionální konvergenci v rámci celé EU. Časopis *Panorama* hovořil s Lubomírem Vážným, místopředsedou vlády pro investice.

► **Evropská komise schválila slovenskou dohodu o partnerství v červnu 2014. Jaké hlavní kroky byly učiněny od té doby?**

Po schválení dohody o partnerství následovalo úspěšné schválení slovenských programů, což umožnilo začít s kroky na zvýšení růstu a zaměstnanosti.

Důležitým krokem k dosažení cílů slovenského programu bylo přijetí legislativy v oblasti dotací z fondů EU. Slovenská vláda schválila systém řízení fondů ESI, jehož cílem je zajistit harmonizované uplatňování pravidel založených na právních předpisech EU a slovenských právních předpisech v oblasti fondů ESI. Zároveň odráží zkušenosti s prováděním v průběhu programového období 2007–2013 a požadavky týkající se zvyšování transparentnosti a boje proti korupci při poskytování dotací z fondů EU. Také jsme vyvinuli několik metodických pokynů, které mají realizaci programů financovaných z fondů EU usnadnit.

V říjnu 2014 byly schváleny operační programy Integrovaná infrastruktura, Kvalita životního prostředí a Výzkum a inovace. Tyto tři operační programy byly mezi prvními 10 schválenými operačními programy ze všech členských států EU, což je pro Slovensko velký úspěch. Ostatní slovenské operační programy byly postupně schváleny ještě do konce roku 2014.

► **Jaké jsou hlavní změny týkající se operačních programů (OP) oproti období 2007–2013? Jak důležitou úlohu sehrály fondy soudržnosti EU od přistoupení Slovenska k EU před 11 lety?**

V programovém období 2014–2020 se objevily změny, které se odrážejí ve snížení počtu slovenských programů, za účelem zvýšení koncentrace a užšího tematického propojení politiky soudržnosti s plněním cílů strategie Evropa 2020. Důraz je kladen na výsledky a výkonný rámec pomocí jasných a měřitelných cílů. Byla použita možnost financování jediného OP z více fondů a zavedli jsme podmíněnosti *ex ante*. Ve větší míře bude využíván integrovaný přístup k územnímu rozvoji. Novinkou je „elektronická soudržnost“, v rámci které bude komunikace probíhat výhradně v elektronické podobě.

11 let od přistoupení k EU je možné na Slovensku vidět, jak je politika soudržnosti důležitá. Pozitivní výsledky projektů financovaných z EU můžeme najít v každém regionu. Vliv této politiky je také patrný na snižování dopadů globální krize na slovenskou ekonomiku, především pokud jde o trh práce.

► **Do jaké míry jsou místní a regionální orgány zapojeny do řízení různých operačních programů na Slovensku?**

▶ Použití biomasy pro výrobu tepla ve městě Vrable.

Stejně jako byl v procesu přípravy dohody o partnerství a jednotlivých programů uplatňován princip partnerství, budeme jej cítit i během realizace v programovém období 2014–2020.

V rámci integrovaného regionálního OP budou vyšší územní celky a krajská města působit na Slovensku jako zprostředkující subjekty. Jejich úkolem je vyvíjet a zavádět regionální integrované územní strategie (RITS) na územích úrovně NUTS 3. Součástí modelu RITS je strategie udržitelného rozvoje měst, jejíž opatření budou realizována v osmi krajských městech. Integrované územní investice budou realizovány pomocí strategií RITS.

Uplatnění najdou i tematicky a územně zaměřené globální dotace, zejména pro nevládní neziskové organizace. Abychom dodrželi zásadu partnerství a nediskriminace, mají místní a regionální orgány své zástupce v příslušných monitorovacích výborech a v různých pracovních skupinách.

▶ Jaké výsledky na konci sedmiletého období očekáváte?

Velkou výzvou je dosažení skutečné konvergence zaostávajících regionů. Pomocí koordinovaných strukturálních politik chceme zlepšit inovační prostředí, plně využít potenciál informačních a komunikačních technologií, zavést inteligentní veřejnou správu a šířit digitální dovednosti. Musíme se zaměřit na

zajištění přístupné a udržitelné kvalitní síťové infrastruktury na celém Slovensku. V oblasti lidských zdrojů se zaměříme na restrukturalizaci středoškolského a vysokoškolského vzdělávání a odborné přípravy, aby dokázaly účinně reagovat na potřeby trhu práce.

Naším cílem je řešení sociálních problémů, například začlenění mladých lidí v měnících se podmínkách, sociální začlenění marginalizovaných skupin, stárnutí populace a dále otázky kvality života, snížení emisí a přizpůsobení se změně klimatu.

Pevně věřím, že všechna naše předsevzetí pro programové období 2014–2020 budou přeměněna v takový druh výsledků, který vede k růstu a vytváření nových pracovních míst ve všech slovenských krajích.

▶ Slovensko bude v roce 2016 poprvé předsedat Radě EU. Předpokládáte nějakou konkrétní činnost, pokud jde o oblast evropské regionální a městské politiky?

Slovensko bude k předsednictví Rady EU přistupovat rozhodně a zodpovědně. V roce 2016 předloží Evropské komisi přezkum víceletého finančního rámce v polovině období, první zprávy o programech fondů ESI a finančních nástrojích pro období 2014–2020, stejně jako zprávu o výsledcích hodnocení *ex post* z období 2007–2013. Současně očekáváme intenzivní diskusi o účinnosti politiky soudržnosti, jejích přínosech k plnění cílů strategie Evropa 2020 a o jejím směřování po roce 2020. Slovenské předsednictví hodlá prokázat význam politiky soudržnosti jako hlavní investiční politiky EU, která snižuje regionální rozdíly, a podpoří návrhy umožňující zjednodušení jejího provádění a snížení administrativní zátěže.

V oblasti regionální politiky plánujeme na Slovensku několik významných akcí: konferenci o politice soudržnosti EU, výroční fórum strategie pro dunajský region a zasedání Výboru regionů. Plánujeme také uspořádat světovou konferenci HABITAT III o bydlení a rozvoji měst. Budeme se zaměřovat na zajištění konstruktivního postoje členských států EU při přípravě závěrečných dokumentů konference a odpovídající zviditelnění městské agendy EU na tomto fóru.

▶ DALŠÍ INFORMACE
www.sk16.eu

► ESTONSKO: ZAMĚŘENO NA KONKURENCESCHOPNOST A RŮST

Během období 2007–2013 bylo Estonsko bylo jednou z nejlépe hodnocených zemí, pokud jde o absorpci fondů EU. Panorama hovoří s ministrem financí Svenem Sesterem o tom, jaký přínos pro Estonsko politika soudržnosti má a jaké jsou priority země pro nové programové období.

► Jaké byly hlavní úspěchy politiky soudržnosti pro Estonsko, nepočítáme-li vynikající finanční provedení?

Strukturální fondy měly na rozvoj Estonska velký vliv. Hlavní důraz byl kladen na růst naší ekonomiky prostřednictvím podpory exportu a inovací a modernizace naší základní infrastruktury v různých oblastech. Díky financování z EU se zdvojnásobil počet vyvážejících podniků a i velikost vývozu.

Účinky financování z EU se však neomezují na statistické a ekonomické ukazatele. Je možné je najít v každodenním životě a jsou viditelné po celé zemi. Silnice, po které jedete, železniční spojení, které využíváte, přístup k čisté pitné vodě, internet, který proudí do vašeho domova, elektronické služby, které vám umožní komunikovat se státem rychlostí několika kliknutí namísto hodin... Díky investicím z EU je Estonsko lepším místem pro firmy i pro lidi.

Klademe velký důraz na digitální agendu a financování z EU přispělo k tomu, že se Estonsko změnilo v jednu z nejmodernějších elektronických společností na světě, ať už podporou rozvoje infrastruktury, sítí či aplikací pro služby on-line. Výsledkem je, že 77 % obyvatel Estonska využívá internet a občané pravidelně používají elektronické služby pro e-volby, e-daně, e-politiku, e-zdravotnictví, e-bankovní služby či e-školu (viz *Panorama 52*).

Víme také, že kromě investování do infrastruktury a podniků musíme investovat i do našich obyvatel. Fondy EU budou i nadále hrát velmi důležitou roli na našem trhu práce, ve vzdělávání i v oblasti sociálních reforem. Například jsme modernizovali 90 % odborných škol, aby vyhovovaly potřebám dnešní ekonomiky.

Estonsko bylo tvrdě postiženo hospodářskou a finanční krizí, ale dostupnost fondů z EU a možnost rychle přepracovat programy podpor umožnily ekonomice se přizpůsobit a oživit.

► Jaká jsou hlavní ponaučení? Jaký vliv měla na přípravu programů pro období 2014–2020?

Na základě zkušeností jsme se dohodli na dvou hlavních zásadách pro období 2014–2020: využití fondů ESF jako jednorázové páky a zaměření se na dosahování výsledků. Cílem nemůže být jen utratit peníze a mít nízkou míru chybovosti. Využívání fondů by mělo vést ke strukturálnímu posunu v rozvoji, zvýšení účinnosti, efektivity a kvality v dané oblasti, sektoru či odvětví, mělo by mít pozitivní dlouhodobé dopady (např. zahájení a provádění strukturálních reforem a klíčových projektů).

Jsmo přesvědčeni, že politika soudržnosti je nyní úzce spjata se strategií Evropa 2020, doporučeními pro jednotlivé země a s fiskálně zodpovědným chováním členských států.

► Jaká je investiční strategie pro EFRR, Fond soudržnosti a ESF pro období 2014–2020? Jaké výsledky očekáváte?

Pevně věříme, že všechny fondy EU a národní finanční prostředky je nutné plánovat společně a integrovaně, jak ve vztahu k cílům EU, tak národním cílům.

Strategické zaměření přispívá k plnění cílů strategie Evropa 2020 a její národní obdoby, strategie Estonsko 2020. Ve fázi příprav programů věnovalo Estonsko velkou pozornost analýze

našich rozvojových potřeb na příštích 7–10 let, a to nejen v oblastech způsobilých pro podporu EU, ale pro zemi jako celek. Podpora ze strany EU není něco odděleného, jde o jeden významný zdroj financování, který koexistuje vedle národních veřejných financí. Také jsme využili možnost mít pouze jeden operační program místo tří, které jsme měli dříve. Účelem je zlepšit koordinaci mezi vnitrostátními orgány a různými fondy, a zajistit tak jednotné a efektivní využívání fondů EU.

Náš přístup je výrazně motivován očekáváním, že investice z politiky soudržnosti musí zlepšit naši konkurenceschopnost a přispět k hospodářskému rozvoji.

Přibližně jedna třetina prostředků bude použita v oblasti mezinárodně konkurenceschopné znalostní ekonomiky. Vytváříme příležitosti pro podnikatele a instituce zabývající se výzkumem a vývojem pro vývoj nových a inovativních produktů a služeb, růst a přístup na nové exportní trhy. Produktivita našich MSP by se měla zvýšit o 40% a počet vyvážejících podniků by měl růst o 25%.

Další třetina prostředků bude investována do vzdělání, zaměstnanosti a sociálního začleňování. Hlavním cílem bude zajistit lepší kvalifikaci obyvatelstva v produktivním věku a zvýšit jeho konkurenceschopnost na trhu práce.

Poslední třetina bude investována do základní infrastruktury – multimodality v dopravě, propojení informačních a komunikačních technologií a do úspor energie.

► **Estonsko využívalo finanční nástroje v oblasti podpory podnikání a úspor energie v oblasti bydlení již v období 2007–2013. Estonsko navíc plánuje zvýšit podíl finančních**

nástrojů a rozšířit oblasti jejich využití. Jaké jsou, podle vašich zkušeností, výhody využívání finančních nástrojů v politice soudržnosti?

Vzhledem k tomu, že jsou veřejné rozpočty pod stále větším finančním tlakem, považuje Estonsko finanční nástroje za důležitý způsob, jak tento tlak snížit a zajistit dlouhodobou udržitelnost při podpoře různých oblastí politiky. Chceme napomáhat rozvoji, ne si vypěstovat závislost na podpoře. Ne vždy představují dotace neudržitelnější způsob zvyšování konkurenceschopnosti příjemců ani obecně státu.

Estonsko má nejvyšší počet začínajících podniků na obyvatele v Evropě – to svědčí o tom, jak snadné je v Estonsku začít podnikat. Protože jsme si přáli jejich růst v Estonsku udržet, zažili jsme pozitivní dopad vytvoření Baltského inovačního fondu, společně s ostatními pobaltskými státy, a investování zdrojů vrácených z finančních nástrojů EU. To ukazuje, jak může mít využívání finančních nástrojů skutečný multiplikační účinek a trvalý efekt pro ekonomiku.

Investice z fondů ESI realizované prostřednictvím finančních nástrojů by se ve srovnání s obdobím 2007–2013 měly přinejmenším zdvojnásobit, což je také cílem projednávaným na úrovni EU. Podnikům bude zpřístupněn větší objem kapitálu a předpokládá se i zapojení nové sféry zahrnující podporu pro zvýšení účinného využívání zdrojů v podnicích. V průběhu tohoto období budeme též i nadále sledovat další oblasti a dále zkoumat možnosti využívání finančních nástrojů.

► DALŠÍ INFORMACE

www.strukturifondid.ee/en/

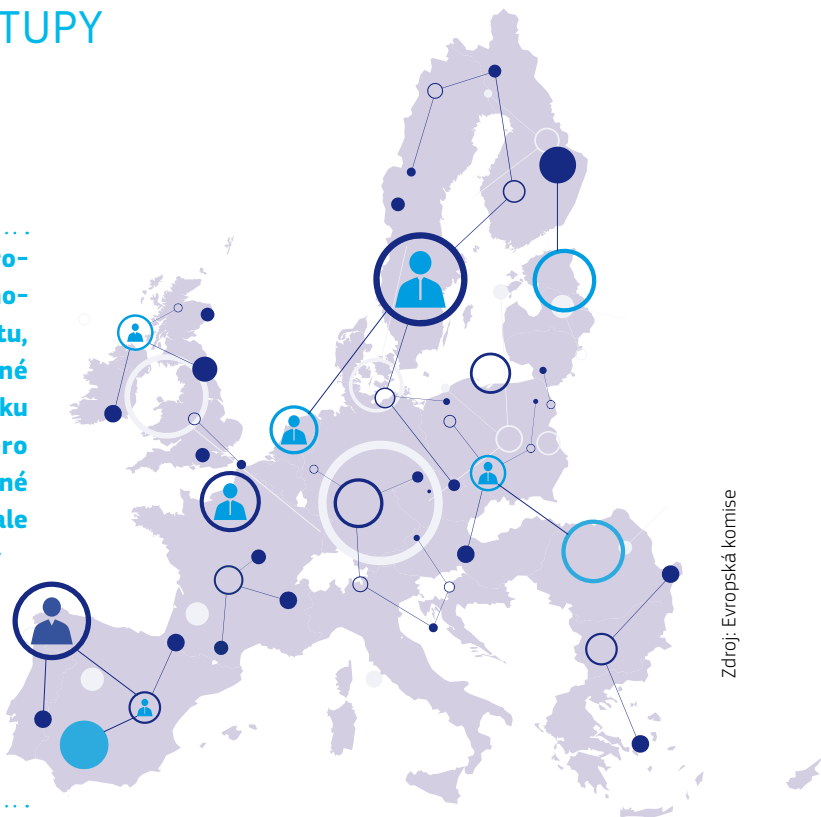
► V budově Seaplane Harbour v Tallinnu se nachází jedno z nejzajímavějších námořních muzeí v Evropě.

► PODPORA EFEKTIVNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY

POKYNY A OSVĚDČENÉ POSTUPY VEDOU VPŘED

Odborníci často říkají, že pro získání finančních prostředků EU je třeba mít dobrý projekt, který je přínosem pro přímé příjemce, stejně jako pro širší komunitu, nicméně že úspěch bude záviset na schopné veřejné správě. Právě z tohoto důvodu od samotného počátku svého mandátu zdůrazňuje evropská komisařka pro regionální politiku Corina Crețuová, že orgány veřejné správy v členských státech a regionech musí dokonale fungovat, protože právě to je předpokladem, aby mohlo mít financování v rámci politiky soudržnosti nějaký reálný dopad v terénu. Nyní se mezi členskými státy šíří stále větší porozumění, že posílení jejich administrativní kapacity a zlepšení státní správy je pro dosažení dobrých výsledků investic podporovaných z EU nezbytné.

Zdroj: Evropská komise

Komise a její Generální ředitelství pro regionální a městskou politiku zlepšují způsob, jakým jsou v období 2014–2020 finanční prostředky investovány a řízeny. Pracovní skupina pro lepší provádění předvedla vynikající spolupráci zúčastněných zemí, která vedla k významným výsledkům při snižování rizika ztráty finančních prostředků EU. Kromě toho centrum kompetence pro budování administrativní kapacity při generálním ředitelství zavedlo další iniciativy zaměřené na podporu národní, regionální a místní samosprávy při vytváření jejich administrativní kapacity pro správu investic spolufinancovaných z EU.

PEER 2 PEER nese své první ovoce

V březnu 2015 komisařka Corina Crețuová oficiálně spustila nový nástroj usnadňující peer-to-peer výměnu mezi orgány spravujícími fondy EU – REGIO PEER 2 PEER. Veřejní činitelé mají nyní snadnější přístup k osvědčeným postupům z celé Evropy a mohou využívat praktické zkušenosti více než 24 000 kolegů zabývajících se řízením Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti. Hlavními složkami nástroje REGIO PEER 2 PEER jsou pohodlí, pružnost, rychlost, zaměření na konkrétní témata a kontrola kvality na míru šitých výměn.

Iniciativa již obdržela celou řadu žádostí z různých členských států, úspěšné akce pro výměnu zkušeností již byly uspořádány v Bulharsku, Chorvatsku, Polsku a Francii. Dosud obdržené požadavky vykazují velký zájem o výměnu zkušeností s partnery v oblastech, jako jsou finanční nástroje, státní podpora, veřejné zakázky, nové nástroje v rozvoji měst, transparentnost a předcházení korupci. Nástroj REGIO PEER 2 PEER v současné funguje v režimu pilotního projektu. Na konci roku 2016 budou jeho výsledky, jakož i budoucí postupy, přezkoumány.

Pakty integrity pro zvýšení transparentnosti a účinnosti projektů EU

Zajištění integrity, transparentnosti a účinnosti fondů EU je jádrem další iniciativy, paktů integrity, kterou v letošním roce spustilo centrum kompetence pro budování administrativní kapacity. Pakty integrity představují nástroj, který vyvinula organizace Transparency International a jejich smyslem je podpořit snahu vlád, podniků a občanské společnosti o zvýšení důvěry v procesy zadávání veřejných zakázek. Pakt integrity představuje právně závaznou smlouvu mezi zadavatelem a společnostmi, které se ucházejí o veřejné zakázky. Účastníci

► Komisařka Creřuová a Miklos Marschall, zástupce ředitele organizace Transparency International.

této smlouvy se v ní zavážou zdržet se korupčních praktik a realizovat proces zadávání zakázek poctivě, transparentně a efektivně. Jedním z klíčových prvků tohoto nástroje je monitorování dohody třetími stranami, zde organizacemi občanské společnosti.

Komise se v úzké spolupráci s Transparency International rozhodla tento nástroj vyzkoušet u několika projektů spolufinancovaných z EU. V květnu 2015 byla zveřejněna výzva k vyjádření zájmu o účast v iniciativě, která cílila na orgány veřejné správy (orgány řídicí fondy EU, příjemci podpory z EU) a na subjekty občanské společnosti. Reakce překročila všechna očekávání. Komise celkem obdržela 56 žádostí ze 13 členských států, 25 od organizací občanské společnosti a 31 od veřejných orgánů. Projekty, které prošly dalším výběrem, jsou nyní připraveny k zahájení fáze realizace.

Pilotní iniciativa Pakty integrity by podle očekávání měla podporovat zásady řádné veřejné správy, jako je vyšší míra transparentnosti nebo úspory nákladů. Zkušenosti ukazují, že u projektu lze očekávat snížení smluvních nákladů až o 30 %, a to právě z důvodu přísnějších postupů při zadávání veřejných zakázek.

Jak pomoci bránit nejčastějším chybám při zadávání veřejných zakázek

Pakty integrity nejsou jedinou iniciativou týkající se zadávání veřejných zakázek u projektů spolufinancovaných z EU. Centrum kompetence pro budování administrativní kapacity považuje tuto oblast za jednu z hlavních priorit, a to hned

z několika důvodů. Veřejné zakázky dosahují objemu asi 19 % HDP EU. Odhaduje se, že asi 48 % evropských strukturálních a investičních fondů je investováno prostřednictvím veřejných zakázek a právě v této oblasti se objevuje nejvíce problémů. Chyby při zadávání veřejných zakázek mohou vést ke značným finančním opravám a ztrátám finančních prostředků. Ve většině případů bývají chyby způsobeny nedostatkem zkušeností s uplatňováním složitých pravidel. Méně zkušeným zadavatelům v členských státech proto Komise pomáhá tím, že nabízí pro uživatele jednoduché průvodce s tipy, jak se vyhnout nejčastějším chybám při nákupu stavebních prací, služeb nebo zboží spolufinancovaném z prostředků EU.

„Dokonalost není dosažitelná, ale pokud se za ní budeme honit, možná chytíme excelenci“

Jedním z principů řádné správy je neustálé hledání zlepšení. Pozornost se nyní zaměřuje na nové programy pro období 2014–2020 a Komise si přeje zajistit, aby se již neopakovaly chyby z minulosti. Cílem je začít nové programové období s lepšími strukturami, dovednostmi a účinností. Je to třeba nejen pro dosažení maximálního zhodnocení veřejných prostředků, ale také pro vytváření růstu a pracovních míst, pro důvěru v instituce a důvěryhodnost politiky.

► DALŠÍ INFORMACE

Zlepšení způsobu investování a řízení prostředků:
<http://europa.eu/!VJ96UM>

► KOMUNIKACE O FONDECH EU NA MÍSTNÍ ÚROVNI

Kolik občanů si je vědomo příležitostí a dopadu, které evropské strukturální a investiční fondy přinášejí jejich regionu?

Za účelem dosažení většího zviditelnění investic uskutečněných prostřednictvím regionální a městské politiky (351,8 miliardy EUR v období 2014–2020) vynakládá Evropská komise, řídicí orgány a informační střediska Europe Direct společné komunikační úsilí. Cílem je, aby si potenciální příjemci byli vědomi příležitostí k financování a aby upozornili občany na konkrétní výsledky dosažené v daném místě.

Přechod na místní úroveň

V roce 2015 věnovalo Generální ředitelství pro regionální a městskou politiku značné úsilí o „přechod na místní úroveň“, když podnikalo činnosti ve spolupráci s příslušnými národními partnery. Pořádají se semináře a informační schůzky v různých zemích EU se zaměřením na to, jak lépe o politice soudržnosti komunikovat.

Německo, Itálie, Švédsko, Bulharsko, Řecko a Spojené království byli v pořádání takovýchto akcí první. Španělsko, Chorvatsko a Rumunsko již oznámily svůj záměr, že tak chtějí učinit do konce roku 2015.

V Itálii a Bulharsku se semináře pro komunikátory konaly společně se semináři pro národní a místní novináře. Tyto akce informovaly média o prioritách a cílech politiky soudržnosti pro období 2014–2020 a o tom, jak pomáhají regionům při vytváření pracovních míst a dosahování růstu prostřednictvím cílených investic.

Zatím poslední setkání sítě INFORM bylo určeno pro komunikátory EFRR (Lille, červen 2015) a zabývalo se převážně politickými prioritami Junckerovy Komise. Řečníci a odborníci z členských států i různých útvarů Komise, včetně GŘ pro regionální a městskou politiku, vysvětlovali propojení mezi

INFORM A INIO

Síť INFORM koordinuje GŘ pro regionální a městskou politiku a představuje celounijní síť komunikačních referentů odpovědných za komunikaci o investicích prováděných v členských státech z EFRR a Fondu soudržnosti. INIO je síť národních koordinátorů pro komunikaci ohledně Evropského sociálního fondu, koordinuje ji GŘ pro zaměstnanost, sociální věci a začlenění.

Tyto sítě mají za cíl zlepšovat viditelnost projektů spolufinancovaných z EU a informovat o zkušenostech a osvědčených postupech. Snaží se zlepšovat kvalitu komunikace s cílem zvýšit povědomí u širší veřejnosti o tom, jaké přínosy tyto politiky přinášejí.

Investičním plánem pro Evropu, jednotným digitálním trhem, nízkouhlíkovou ekonomikou a energetickou unií, stejně jako tom, jak politika soudržnosti k naplňování těchto priorit přispívá.

Akce pořádané při příležitosti zahájení operačních programů

Členské státy a řídicí orgány odpovídají za vypracování komunikační strategie pro každý operační program do šesti měsíců od jeho přijetí. Přestože Evropská komise tuto strategii formálně schvalovat nemusí, musí o ní být informována a obdržet ji prostřednictvím nástroje SFC2014, oficiálního nástroje pro elektronickou správu evropských strukturálních a investičních fondů.

Během první poloviny roku 2015 bylo přijato 40% komunikačních strategií OP, téměř všechny ostatní pak budou schváleny před rokem 2016.

Přestože Evropská komise podporuje spolupráci v komunikačním úsilí napříč různými fondy, členské státy a řídicí orgány si

„Máme jeden jednoduchý, ale ambiciózní cíl – využít rekordně vysoké prostředky z fondů EU k uskutečnění dalšího civilizačního skoku vpřed. Každý zlotý z celkové částky 500 miliard PLN bude investován moudře.“

► EWA KOPACZOVÁ – PREMIÉRKA POLSKA

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ PRAVIDLA

Zjistěte další informace a pravidla týkajících se informací a publicity, včetně používání loga.

► Stránka na webu Info regio věnovaná informačním a komunikačním pravidlům, včetně předpisů:

www.ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/communication/legislation/

► V reakci na všeobecnou poptávku nyní GŘ pro regionální a městskou politiku poskytuje příklady použití emblému EU (loga) a referencí k fondu ve všech jazykových verzích:

www.ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos/

► Praktické realizace informačních a komunikačních pravidel někdy vyvolávají otázky. Pomůckou pro řídicí orgány je pravidelně aktualizovaný dokument s nejčastějšími dotazy ohledně výkladu komunikačních pravidel, který najdete na webu Info regio (na odpovědích se domlouvá GŘ pro zaměstnanost, sociální věci a začlenění a GŘ pro regionální a městskou politiku):

www.ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/communication/qa_comm.pdf

mohou svobodně zvolit přístup nejlépe vhodný vzhledem k národním a regionálním podmínkám (centralizovaný/decentralizovaný, jednofundový/vícefondový). A skutečně jsou různé přístupy i využívány: jediná komunikační strategie může například zahrnovat všechny fondy ESI (např. v Bulharsku, na Maltě, v regionu Lazio v Itálii), jediná strategie může kombinovat programy EFRR a ESF, případně mohou existovat dedikované strategie pro každý operační program a fond.

Akce pořádané při spuštění operačních programů představují klíčové komunikační příležitosti a měly by být zacíleny na co nejširší publikum, včetně médií. Polsko, které získává nejvyšší částku z investičního rozpočtu EU na období 2014–2020, tedy 89 miliard EUR, pokud počítáme všechny fondy ESI, slavilo tuto příležitost za přítomnosti premiérky **Ewy Kopaczové** a maršálků 16 polských regionů. Maršálci symbolicky převzali schválené operační programy od ministryně pro místní rozvoj **Marie Wasiakové** a komisařky pro regionální politiku **Coriny Crețuové**. Této akci, která proběhla v únoru 2015, se dostalo široké publicity v desítkách zúčastněných médií.

Další novátorsky pojatou akci při spuštění operačních programů zorganizoval program Interreg Europe: konference pro 850 tvůrců politiky a praktiků se konala v italské Boloni s výrazným zastoupením on-line účastníků (1 200 osob). Více než 2 000 osob prezentovaly své příspěvky u 130 stolů využívajících propojování, ať už přímo, nebo on-line pomocí sociálních médií.

Programy, u nichž dosud nebyla schválena komunikační strategie, by rovněž měly uspořádat slavnostní zahájení, protože se ukázalo, že taková akce je významným momentem umožňujícím upoutat pozornost potenciálních příjemců na nové možnosti financování a také zvýšit povědomí veřejnosti o přínosech minulých programů.

► POVĚDOMÍ OBČANŮ O REGIONÁLNÍ POLITICE EU A JEJICH VNÍMÁNÍ TÉTO POLITIKY

VÝSLEDKY POSLEDNÍHO PRŮZKUMU EUROBAROMETR

Regionální politika hraje jako hlavní investiční nástroj Evropské unie důležitou roli ve snižování hospodářských a sociálních rozdílů mezi evropskými regiony, a vytváří růst a pracovní místa. Každé 2 až 3 roky Komise provádí průzkum s cílem zjistit, jaké povědomí mají občané o regionální politice EU a jak ji vnímají. Zatím poslední průzkum se konal v červnu 2015 a nabízí aktuální údaje o povědomí a vnímání.

Průzkum ukázal, že povědomí o regionální politice EU zůstává stabilní, na úrovních podobných jako u výzkumů z roku 2010 a 2013: 34% respondentů slyšelo o projektech spolufinancovaných z EU a realizovaných v místech, kde žijí.

► **DALŠÍ INFORMACE**

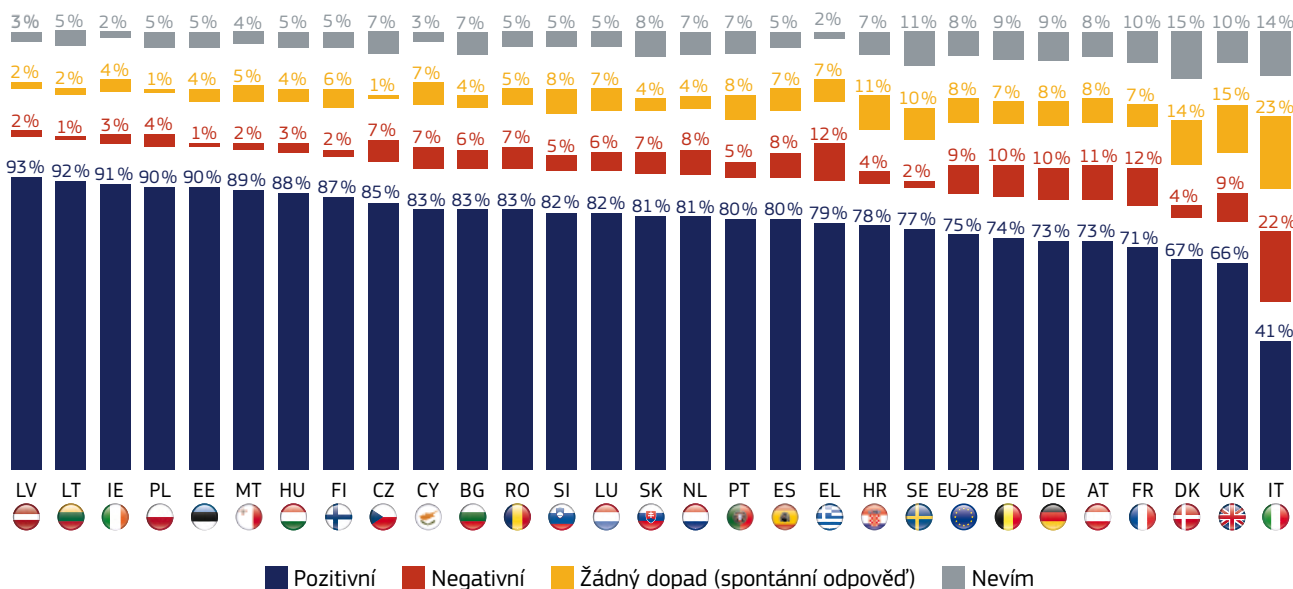
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb83/eb83_en.htm

DOPAD PROJEKTŮ

Dobrá zpráva: z občanů, kteří mají povědomí o regionální politice EU, se tři čtvrtiny domnívají, že projekty mají pozitivní dopad. Tento povzbudivý výsledek podtrhuje obrovský komunikační potenciál projektů regionální politiky EU. Podíváme-li se na tyto odpovědi podle jednotlivých zemí, byla míra pozitivního vnímání vyšší než 90% v Lotyšsku, Litvě, Irsku, Polsku a Estonsku.

OTÁZKA

Vezmete-li v úvahu všechny projekty, o kterých jste slyšeli, řekli byste, že tato podpora má pozitivní, nebo negativní dopad na rozvoj vašeho města nebo regionu?

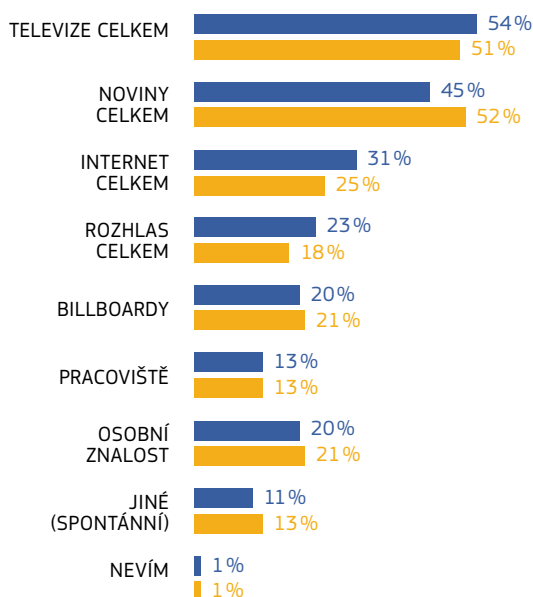
MÉDIA

Prostřednictvím jakých mediálních zdrojů se občané dozvídají o projektech regionální politiky EU? Televize, kterou uvedla více než polovina respondentů (54%), nahradila noviny (45%) na pozici primárního zdroje informací o projektech spolufinancovaných EU. Internet a rozhlas jsou také na vzestupu. Průzkum také ukazuje, že internet je primárním zdrojem zpráv o regionálních projektech EU ve věkové skupině 15–39 (41%).

OTÁZKA

Kde jste se o tom dozvěděli? Poprvé? A dále? (možnost zaškrtnutí více odpovědí)

▶ % EU-28

PRŮZKUM: ■ Červen 2015 ■ Září 2013

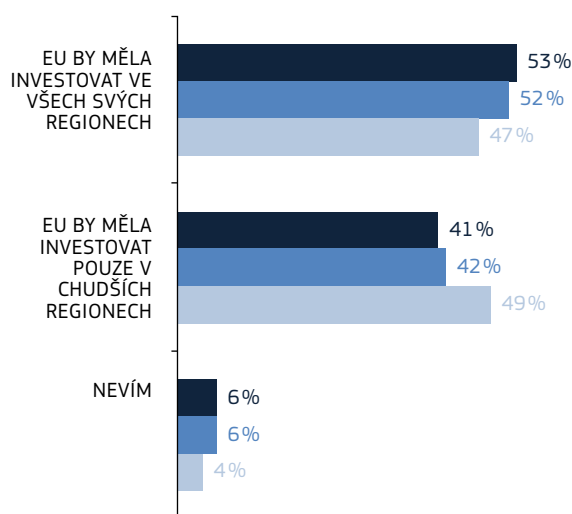
PODPORA

Většina občanů se domnívá, že EU by měla i nadále investovat ve všech svých regionech. Průzkum také ukázal, že tento názor podporuje většina občanů v 18 z 28 členských států, včetně občanů států, v nichž se nachází mnoho bohatých regionech (např. Finsko, Švédsko, Lucembursko, Německo, Rakousko).

OTÁZKA

Evropská regionální politika podporuje projekty hospodářského rozvoje ve všech regionech. Měla by podle vašeho názoru EU i nadále investovat ve všech regionech, nebo se soustředit na ty chudší?

▶ % EU-28

PRŮZKUM: ■ Červen 2015 ■ Září 2013 ■ Červen 2010

INVESTIČNÍ PRIORITY

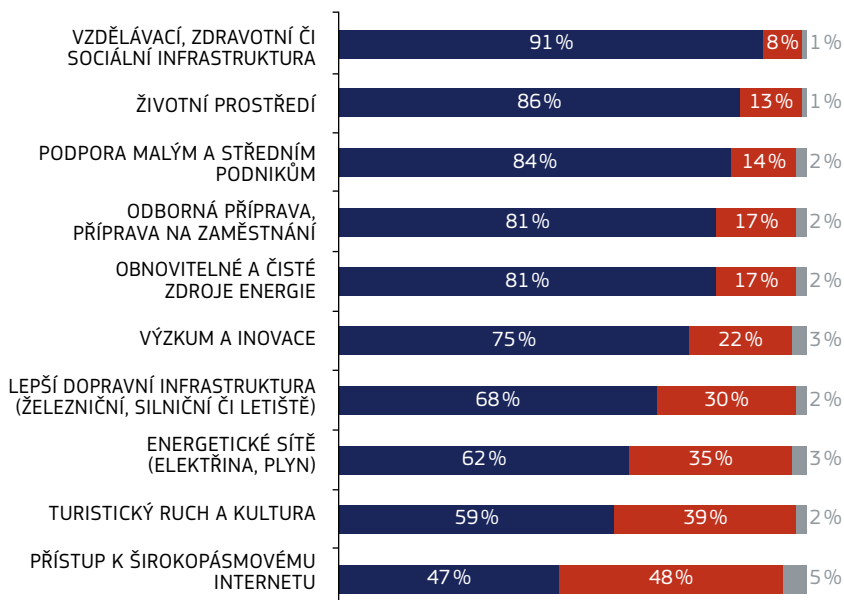
Občané se domnívají, že investice by se měly prioritně provádět do vzdělávací, zdravotnické nebo sociální infrastruktury, životního prostředí a MSP.

OTÁZKA

Regionální politika EU může investovat do mnoha různých sfér. Které z následujících případů považujete za důležitější či méně důležité pro vaše město či váš region?

▶ % EU-28

■ Důležitější
■ Méně důležité
■ Nevím

► TRANSFORMACE REGIONÁLNÍCH EKONOMIK PROSTŘEDNICTVÍM INTELEKTUÁLNÍ SPECIALIZACE – CESTA, KTERÁ VEDE VPŘED

Globální hospodářská krize vedla v EU ke stagnaci ekonomiky a výraznému poklesu investic. V reakci na to přijala Evropská komise makroekonomickou politiku založenou na „účinném trojúhelníku“ investic, strukturálních reforem a fiskální zodpovědnosti.

Hospodářská krize přispěla k narušení sbližování v Evropě, což brání obnově a budoucímu růstu. Výzvou pro Evropu je sbližování obnovit. Strategie inteligentní specializace může být mocným nástrojem pro soustředění zdrojů pro výzkum, inovace a obnovu průmyslu v regionech v konkrétních oblastech, které těmto regionům nabízejí relativní výhodu budoucích růstových příležitostí pro Evropu, tak, aby všechny regiony mohly růst a vytvářet pracovní místa a redukovat vzájemné rozdíly.

Příběh růstu: zaplňování mezery v investicích

Mezi evropskými investičními nástroji, které jsou k dispozici, je nový Evropský fond pro strategické investice (EFIS), jehož cílem je poskytnout v období 2015–2017 částku 315 miliard EUR na krátkodobou podporu poptávky a zvýšení dlouhodobého ekonomického potenciálu.

Odhaduje se však, že EFIS dokáže pokrýt pouze třetinu mezery v investicích, která byla způsobena krizí, a že bude relevantní zejména pro velké projekty. Pro podporu strategických investic přinášejí v období 2014–2020 evropské strukturální a investiční fondy (ESI) balíček investic ve výši 450 miliard EUR.

Zajistí také přinejmenším dalších 150 miliard EUR investic ve formě veřejného a soukromého spolufinancování, takže celkově bude pákovým efektem mobilizováno 600 miliard EUR. Přibližně 80% z těchto prostředků bude investováno v méně rozvinutých oblastech, které byly recesí zvláště tvrdě zasaženy.

CO JE INTELEKTUÁLNÍ SPECIALIZACE? ▼

Inteligentní specializace je strategický přístup k určení priority veřejných investic do výzkumu a inovací s cílem dosažení ekonomické transformace regionů a vytvoření konkurenčních výhod a řešení tržních příležitostí v novém hodnotovém řetězci. Regionální inovační strategie pro inteligentní specializaci (RIS3) je předpokladem pro vývoj operačních programů evropské politiky soudržnosti.

Více než 160 miliard eur z fondů ESI má být podle programů investováno do výzkumu a inovací, IKT, konkurenceschopnosti MSP a do přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku. V posledních desetiletích býval hospodářský růst spojen s produktivitou a inovacemi, a proto budou právě tyto faktory nejdůležitější pro vytvoření nových a udržitelných pracovních míst.

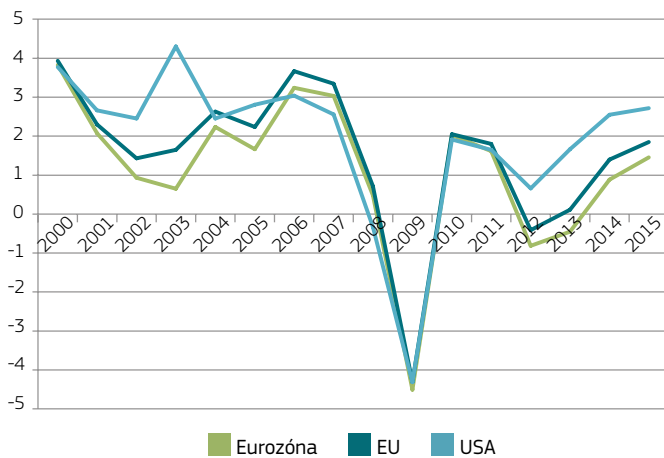
Inteligentní specializace: podmínka transformace

Prostřednictvím strategie RIS3 převzala reformovaná politika soudržnosti důležitou úlohu v evropské strategii růstu díky urychlení hospodářské integrace, realizace průmyslové transformace a vytváření odolnější ekonomiky.

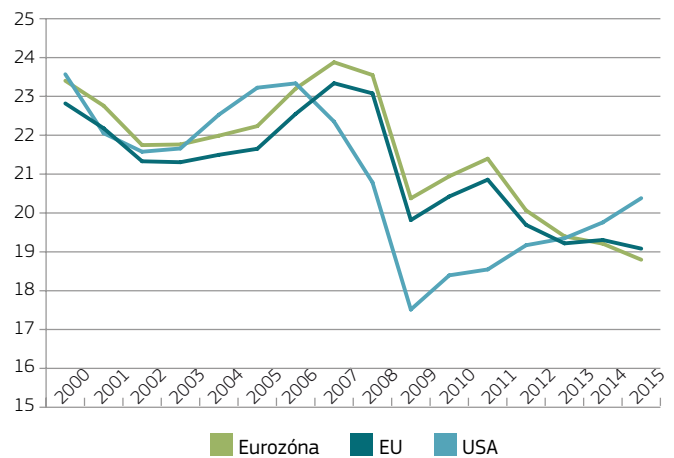
Měla by rovněž vést k obnově konvergence v Evropě, protože inteligentní specializace umožňuje regionům v různých fázích vývoje dosahovat vyšší přidané hodnoty. Kromě toho inteligentní specializace umožňuje zaostávajícím regionům poskočit výše v hodnotovém řetězci díky využití místního potenciálu pro globální trhy.

HDP A INVESTICE 2000–2015 ⁽¹⁾

▶ RŮST HDP (%)

▶ INVESTICE (jako % HDP)

Zatímco růst HDP se v Evropě podařilo obnovit, investice stále zůstávají výrazně pod předkrizovou úrovní. Grafy porovnávají údaje za eurozónu, EU-28 jako celek a USA.

Zdroj: European Political Strategy Centre, MMF, Eurostat

Protože je inteligentní specializace nutnou podmínkou v rámci procesu plánování fondů ESI, vychází nyní většina regionů ze strategií ⁽²⁾ sestavených na základě důkladné analýzy problémů a příležitostí regionálního rozvoje a na základě speciálního procesu „podnikatelského objevování“. Druhý uvedený přístup přináší do vyhledávání růstových inovativních sfér orientovaných na budoucnost podnikatelskou perspektivu směřující zdola nahoru.

Zatímco vývoj strategií inteligentní specializace byl celkově pozitivní a pro regionální politiku znamená určitý nový začátek ⁽³⁾, vyjednávání o splnění této podmíněnosti ex ante byla náročná a plná výzev, například ve vztahu k počtu identifikovaných prioritních oblastí či ke kvalitě procesu podnikatelského objevování.

Mnoho regionů, zejména těch více zasažených krizí, považuje inteligentní specializaci za vhodnou odpověď na úbytek veřejných zdrojů. Umožňuje jim „řešit krizi systematicky, náhradou kvantity kvalitou“ ⁽⁴⁾, tedy věnovat pozornost dopadu investic spíše než pouze cílit na zvýšení výdajů na výzkum a vývoj nebo na „zvýšení odolnosti a na lepší připravenost pro další krizi“.

(1) <http://ec.europa.eu/epsc/pdf/presentations/040615vinhassouza.pdf>

(2) Nová krajina regionálních prioritních oblastí inteligentní specializace je zdokumentována v databázi EYE@RIS3.

(3) Z průzkumu, který realizoval Fraunhofer Institute, vyplynulo, že inteligentní specializace vedla k výraznému obnovení kultury regionálního plánování a k lepšímu porozumění regionálnímu potenciálu: www.isi.fraunhofer.de/isi-wAssets/docs/p/de/vortragsfolien/regionen_cluster/S3_Projekt_2014_final.pdf

Realizace strategií RIS3: pět výzev

V dalším kroku je třeba zajistit, aby inteligentní specializace fungovala v celé Evropě. Pro realizaci strategie inteligentní specializace, podporu krátkodobého oživení, jakož i střednědobé a dlouhodobé konkurenceschopnosti, je klíčových pět prvků.

- 1. Určení konkrétních investičních projektů**, které urychlí transformaci. Členské státy a regiony by měly zajistit přísun strategických projektů podporující spolufinancování do nových hodnotových řetězců na základě vnitrostátních/regionálních priorit inteligentní specializace a evropských stěžejních iniciativ.
- 2. Průběžné použití podnikatelského objevování**, jež umožňuje zúčastněným stranám z průmyslu a výzkumu aktivně se podílet a pomoci jemně doladit prioritní oblasti a přizpůsobovat strategii pokračujícímu vývoji na trhu.
- 3. Monitorování a vyhodnocování vlivu politiky** na úspěšnou realizaci. Tento proces by neměl být chápán jako kontrola *ex post*, ale spíše jako proaktivní učební nástroj na podporu průběžného podnikatelského objevování a rozvoje strategie.
- 4. Hledání a využívání synergií** s jinými rámci a finančními nástroji. Vytvoření sladěných a vzájemně se posilujících politik a strategií, nikoli roztržitých.

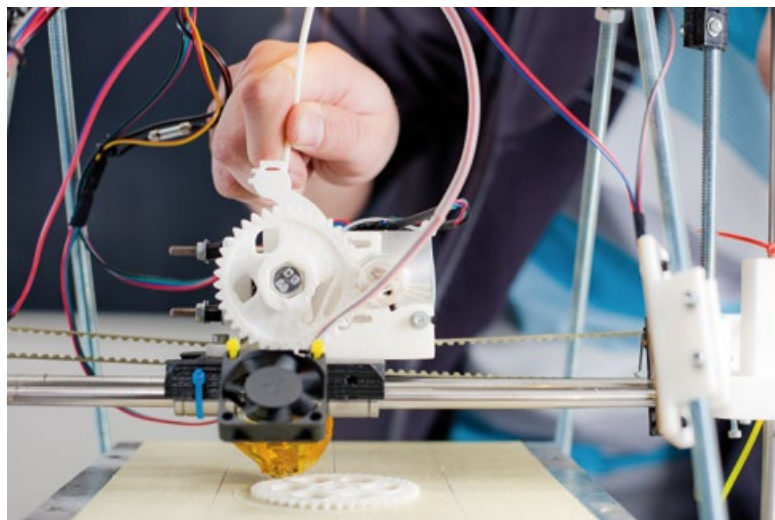
(4) Citace Marty Marinové, z delegace baskické vlády v Bruselu na vzdělávací akci pořádané GŘ pro regionální a městskou politiku ohledně inteligentní specializace, Brusel, 25. června 2015.

PŘÍKLADY PILOTNÍCH PROJEKTŮ

► VYSOCE VÝKONNÁ VÝROBA POMOCÍ 3D TISKU

3D tisk má potenciál přinést revoluci do světa výroby a změnit několik odvětví, stejně tak jako vytvářet zcela nové hodnotové řetězce a nové průmyslové aktivity. Zatím ještě existuje mnoho překážek na cestě k široké akceptaci této technologie a průlomu v oblasti nových využití.

V zájmu rychlejšího vytvoření trhu byl v září 2014 zahájen pilotní projekt iniciativy Vanguard, který nyní zahrnuje 22 regionů EU. Je podporován z prostředků COSME a cílem je rozšíření analýzy hodnotového řetězce na dalších 40 regionů, včetně méně vyvinutých regionů. Po testování metodiky dojde v dalším kroku k posunu ke konkrétním investicím za účasti podniků z odvětví. První fáze vedly k šesti návrhům platform spojujícím jednotlivé hodnotové řetězce do sítí: dva pro automobilové odvětví, po jednom pro strojírenské a textilní odvětví, dva pro tvůrčí odvětví. Vytváření sítí pokročilo k přípravám první zprostředkované akce, která bude zaměřena na konkrétní návrhy hodnoty a potvrzení závazků odvětví ve vztahu k demonstračním projektům.

► **5. Zapojení přeshraniční, nadnárodní nebo meziregionální dimenze** k dosažení úspor z rozsahu umožňující lépe naplňovat individuální i společný potenciál. Stávající nástroje, například Interreg, jsou zaměřeny na koordinaci příležitostí, které inteligentní specializace nabízí, v zájmu využití jejich dopadu v operačních programech pro jednotlivé země, například v rámci mezinárodní spolupráce prostřednictvím klastru.

Za hranicemi regionu: iniciativa Vanguard

Vznik nových průmyslových odvětví, transformace stávajících a následné vytváření pracovních míst – to vše bude utvářeno prostřednictvím inteligentních investic v evropských hodnotových řetězcích. Proto potřebujeme meziregionální společné investice, které regionální úsilí pozdvihnou na vyšší úroveň. Přestože mívá ve většině národních a regionálních strategií RIS3 méně prominentní postavení, meziregionální dimenze inteligentní specializace nyní získává větší význam díky sítím, jakou představuje například iniciativa Vanguard.

28 regionů iniciativy Vanguard (VI)⁽⁵⁾ učinilo politický závazek na vysoké úrovni ke spolupráci při provádění strategií inteligentní specializace a maximalizaci individuálního a společného potenciálu. Identifikují oblasti, kde by mohla spolupráce

přinést úspory z rozsahu, pokud jde o příležitosti pro podnikání.

Tento nový přístup začali zkoumat pomocí pěti tematických pilotních opatření, každé z určité zájmové oblasti daného oboru:

- energetické aplikace v náročném prostředí, pod vedením Skotska (UK) a Baskicka (ES),
- vysoce výkonná výroba pomocí 3D tisku, pod vedením Flander (BE) a Jižního Nizozemska (NL),
- účinná a udržitelná výroba, pod vedením Katalánska (ES) a Lombardie (IT),
- ekonomika založená na bio-technologiích, pod vedením Randstadu (NL) a Lombardie (IT),
- nanotechnologie, pod vedením Skåne (SE) a Tampere (FI).

Pilotní programy si kladou za cíl urychlit akceptaci inovativních aplikací v oblasti pokročilé výroby vytvořením meziregionálních demonstračních platform vedených odvětvím. Toho

(5) Iniciativa Vanguard pro nový růst prostřednictvím inteligentní specializace je síť regionů s politickým závazkem podpory úlohy regionů v evropské politice inovací a průmyslu na základě vytváření příkladů uplatňování inteligentní specializace. Byla zahájena v listopadu 2014 na konferenci na vysoké úrovni pořádané GR pro regionální a městskou politiku a regionem Flandry, jež se zabývala inteligentní specializací. Další informace: www.s3vanguardinitiative.eu/

▶ TECHNICKY VYSPĚLÁ VÝROBA PRO POUŽITÍ V OBLAŠTI ENERGETIKY V NÁROČNÉM (PŘÍBŘEŽNÍM) PROSTŘEDÍ

Námořní ekonomika se vyznačuje značným růstovým potenciálem nejen pro přímořské regiony, ale také pro regiony s odbornými dovednostmi a technologickými kapacitami relevantními pro hodnotové řetězce modrého růstu. Pilotní projekt iniciativy Vanguard se snaží využít tyto příležitosti zaměřením na speciální vybavení a součásti pro energetiku obnovitelných zdrojů energie z moře, přímořskou energetiku a těžbu zdrojů.

Evropské hodnotové řetězce v této oblasti nejsou dobře integrovány a vyznačují se nedostatečnou výměnou znalostí. V zájmu maximalizace příležitostí pro společné hodnotové řetězce pracují týmy složené z regionálních samospráv a zástupců klastrů na řešení třech výzev:

- ▶ **1) Propojení zařízení:** umožnit MSP z kterékoliv regionu iniciativy Vanguard přístup k výzkumné infrastruktuře;
- ▶ **2) Propojení dodavatelů:** otevřít dodavatelské řetězce a vybízet MSP ke spolupráci;
- ▶ **3) Propojení partnerů:** zformovat meziregionální odvětvová konsorcia za účelem vývoje výrobků a služeb.

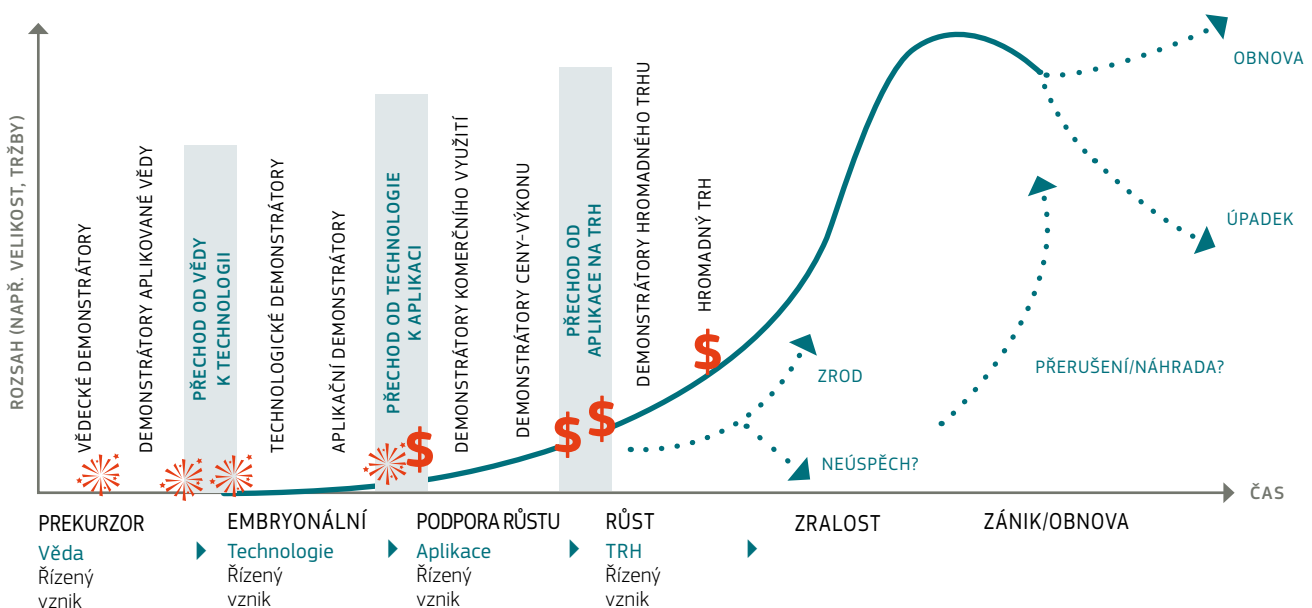
bude dosaženo propojením a zlepšením stávajících iniciativ mezi regiony, což umožní činnost zvětšit co do objemu, získat přístup k širším komunitám vedoucích uživatelů a poskytnout jasnou přidanou hodnotu ve srovnání s tím, co již existuje.

Metodika VI pro přeshraniční podnikatelské objevování a analýzu hodnotového řetězce funguje na základě procesu, který vychází z po sobě následujících fází:

- ▶ **1) Učení** na základě přiřazení potenciálu regionů v nových hodnotových řetězcích a identifikace základních aktérů;
- ▶ **2) Propojování** pomocí „spárování“ aktérů;
- ▶ **3) Předvádění** pomocí řešení, která určité aplikace přivede blíže tržnímu využití;
- ▶ **4) Komericializace** na základě podílu na investicích do komerčního nasazení.

Pilotní opatření VI se zaměřují na podporu meziregionální spolupráce a demonstraci platnosti zvoleného řešení a jeho potenciálu pro akceptaci na trhu. Iniciativa Vanguard také vyvinula nástroje pro urychlení procesu definování konkrétních projektů v rámci demonstračních programů. Tato metodika využívá maticový přístup, který kombinuje „vertikální“ rozměr pro vytvoření demonstračních případů v hodnotových řetězcích s „horizontálním“ rozměrem poskytujícím průřezové služby pro fungování ekosystému (například mapování, zprostředkování, plánování, křížení).

SPOLEČNÁ DEMONSTRACE PRO URYCHLENÍ PŘECHODŮ

Při přechodu mezi různými fázemi v rámci životního cyklu (nového) průmyslu jsou klíčové demonstrační projekty. Teprve když jsou splněny podmínky demonstrace, je možné rozvíjet další fázi.

Cesta vpřed: strategická klastrová partnerství pro společné investice

Tato pilotní opatření se nyní dostala do klíčové fáze propojování aktérů napříč novými evropskými hodnotovými řetězci. Pro usnadnění tohoto procesu podporuje GŘ pro regionální a městskou politiku akci zabývající se odborným párováním, jež se bude konat na začátku roku 2016 a jejímž smyslem je urychlit práce na pilotních projektech iniciativy Vanguard.

GŘ, ve spolupráci s platformou pro inteligentní specializaci, také plánuje konsolidovat metodiku iniciativy Vanguard a vytvořit tak sadu nástrojů pro meziregionální podnikatelské objevování, aby bylo možné ji šířeji sdílet. To bude znamenat v mnoha regionech stimul pro nové přístupy k provádění koordinovaných strategií inteligentní specializace. Také se tak napomůže nadnárodní/meziregionální koordinaci při tvorbě a realizaci operačních programů, jež je stále vnímána jako slabší článek, navzdory silné motivaci k výraznější makroregionální koordinaci, jak bývá například vtělena do makroregionálních strategií EU⁽⁶⁾.

► Účastníci na akci „GROW your REGION“.

JAK MŮŽE INTELIGENTNÍ SPECIALIZACE TRANSFORMOVAT A MODERNIZOVAT EVROPSKÉ REGIONY?

SASKO, NĚMECKO: Strategické partnerství veřejných a soukromých investic napomohlo úspěšně modernizovat tradiční mikroelektronický průmysl, což vedlo k vytvoření tzv. „Silicon Saxony“, největšího mikroelektronického klastru v Evropě.

PODKARPACIE, POLSKO: Na téměř zaniklou sedmdesátiletou tradici letecké výroby navázal na základě speciální intervence veřejných a soukromých investic klastr Aviation Valley Cluster, který nyní dodává součásti i hotové výrobky do celého světa.

SEVERNÍ ŠVÉDSKO: Odlehlé prostředí s nízkými teplotami bylo proměněno v cenné aktivum a láká velké automobilky a zařízení pro testování automobilů pro značky Daimler, Volkswagen, Toyota, General Motors, Ford, Fiat, Peugeot, Saab, a Hyundai.

SEVERNÍ KARÉLIE, FINSKO: Strategické investice a úspěšné klastry kombinované s obory, jako jsou herní průmysl a strojírenství, změnil tradiční lesnickou oblast na bioekonomické lesnické odvětví založené na kompetencích. Tento region stojí v čele lesní bioenergetiky, decentralizované bio-rafinace a dřevěných materiálů, lesní techniky a dalších oborů.

Klíčem bude motivovat a zmocnit celou řadu nadnárodních a meziregionálních strategických iniciativ vzniklých přístupem zdola nahoru, za zprostředkování regiony a regionálních aktérů, v čele s klastry a průmyslem v rámci vývoje a společného vytváření společných hodnotových řetězců. Proto je nyní na programu jednání vytvoření mechanismu víceúrovňové podpory určené pro evropské klastrové ekosystémy.

V zájmu stimulace více regionů a programů k přijetí přístupu vedeného odvětvím a k přechodu na strategická klastrová partnerství zorganizovalo GŘ pro regionální a městskou politiku a GŘ pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a MSP 27. až 28. dubna 2015 akci „GROW your REGION“⁽⁷⁾. Tato akce přivedla k jednání 350 regionálních tvůrců politiky a zástupců klastrů, aby zkoumali společné přístupy k realizaci inteligentní specializace a ekonomické transformace prostřednictvím klastrů.

Akce potvrdila potřebu cílenější a strategičtější meziregionální spolupráce, která umožní přejít k systémovému přístupu vytváření společných ekosystémů. Obě generální ředitelství v současné době plánují navazující odborný workshop, který by se měl konat v zimě a bude se zabývat možnými společnými opatřeními na podporu evropských klastrových partnerství pro inteligentní specializaci.

(6) Například revidovaný akční plán pro oblast Baltského moře (červen 2015) výslovně uvádí, že aby bylo možné plně využít inovační potenciál regionu, je třeba více „inteligentních, meziodvětvových a průřezových regionálních partnerství... podobných těm, která realizuje iniciativa Vanguard“.
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/communic/baltic/action_09062015_en.doc

(7) http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/en/conferences/grow_region/

Další synergie se nabízí v oblasti spolupráce s ostatními útvary Komise, například:

- ▶ s GŘ pro energetiku na nové platformě pro inteligentní specializaci pro podporu **energetické unie**;
- ▶ s GŘ pro komunikační sítě, obsah a technologie na úloze „regionálních středisek“, jež získala uznání na základě zavádění **digitální agendy**;
- ▶ s GŘ pro výzkum a inovace s cílem přispět k novému **Akčnímu plánu pro oběhové hospodářství** prostřednictvím příslušných strategií pro inteligentní specializaci.

Tento vývoj ukazuje, že mechanismy podpory politiky EU, zejména v oblasti regionální politiky, nyní umožňují regionům a klastrům realizovat kapacitu pro transformaci ekonomik a rychlejší konvergenci životní úrovně v regionech.

Dalším úkolem je sjednotit ucelený systém podpory v návaznosti na mandát, který získala komisařka pro regionální politiku **Corina Crețuová** s cílem maximalizovat součinnost mezi nástroji politiky.

Mají-li se posouvat hranice a dosáhnout opravdové synergie v praxi, je klíčové vedení ze strany regionálních orgánů a klastrů. Je třeba umožnit a podporovat rozvoj strategických partnerství pro spolufinancování investic tak, aby došlo k přechodu od „kontaktů k smlouvám“, a takto uvolnit nové podnikatelské příležitosti a růstový potenciál.

KONFERENCE NA VYSOKÉ ÚROVNI O PROVÁDĚNÍ STRATEGIÍ INTELIGENTNÍ SPECIALIZACE ČERVEN 2016

GŘ pro regionální a městskou politiku bude hostit tuto akci, jejímž úkolem je provést jakousi inventuru zkušeností EU a regionálních zkušeností při vývoji přístupu inteligentní specializace v posledních letech, posoudit první výsledky, pokud jde o začátky meziregionální spolupráce na tomto základě, příkladem může být například iniciativa Vanguard a evropská klastrová partnerství, a zamyslet se nad tím, kudy vede další cesta vpřed.

Klíčové otázky pro diskusi budou internacionalizace strategií inteligentní specializace, konvergence klastrových politik a inteligentní specializace a synergie v nástrojích na podporu těchto opatření v evropských inovačních ekosystémech.

▶ DALŠÍ INFORMACE

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/brochures/2014/smart-specialisation-and-europes-growth-agenda

▶ REGIOSTARS

OSLAVA REGIONÁLNÍCH
PROJEKTŮ, KTERÉ ŘEŠÍ
HLAVNÍ PROBLÉMY EVROPY

Ceny RegioStars, které budou udělovány již poosmé, oceňují nejinspirativnější a nejnovativnější regionální projekty podporované z fondů politiky soudržnosti EU.

Letošní finalisté, vybraní ve čtyřech kategoriích – „Inteligentní růst“, „Udržitelný růst“, „Růst podporující začlenění“ a „CityStars“ – nabízejí řešení některých prioritních témat současnosti, kterým Evropa čelí.

Nezávislá porota cen RegioStars, vedená poslancem Lambertem van Nistelrooijem, vybrala ze 143 přihlášených projektů 17 finalistů. Finalisté v každé kategorii jsou uvedeni níže, včetně odkazů, kde se o těchto úspěšných a průkopnických projektech můžete dozvědět více. Vítězové budou vyhlášeni 13. října 2015 v Bruselu během akce OPEN DAYS.

▶ INTELIGENTNÍ RŮST

Uvolňování růstového potenciálu MSP pro digitální ekonomiku.

▶ DIGITÁLNÍ CESTOVNÍ RUCH

Wales (Spojené království)

Projekt zajišťuje přechod waleských MSP působících v oboru cestovního ruchu z relativní nezralosti, pokud jde o elektronické obchodování, do éry digitálního podnikání.

▶ www.visitwales.com

▶ AGRIPIR

Evropská územní spolupráce – País Vasco, Cataluňa (Španělsko), Midi-Pyrénées, Aquitaine (Francie)

Projekt Agripir zavádí inovativní technologie do tradičního zemědělství a díky této iniciativě je oblast vysokohorských plání Pyrenejí mnohem konkurenceschopnější.

▶ www.agripir.com

▶ VÝVOJÁŘI HER VE SKANDINÁVIÍ

Evropská územní spolupráce – Midtjylland (Dánsko), Västsverige (Švédsko)

Projekt nabízí obchodní poradenství a školení pro mladé podnikatele v oboru digitálních her.

▶ www.videndjurs.dk

▶ ROZVOJ TECHNOLOGICKÉHO PARKU TORUN

Region Kujawsko-Pomorskie (Polsko)

Infrastruktura světové úrovně v technologickém parku Toruń nabízí podporu pro podnikatele rozvíjející nové podniky.

▶ www.smartspace.io/en

▶ UDRŽITELNÝ RŮST

Mobilizace investic do úspor energie ve prospěch občanů a společnosti.

▶ MILD HOME

Evropská územní spolupráce – Burgenland (Rakousko), Yugozapaden (Bulharsko), Thessálie (Řecko), Közép-Dunántúl (Maďarsko), Veneto, Emilia-Romagna (Itálie), Vest (Rumunsko), Belgrade (Srbsko)

Partneři ze sedmi zemí spojily své síly, aby vyvinuli metody udržitelnějšího stavebnictví a koncepci eko-vesnice.

▶ www.mildhome.eu/

▶ PICSA

Andalucía (Španělsko)

Program udržitelného stavebnictví v Andalusii zajistil vyšší míru „ozelenění“ stavebního sektoru a pomohl vytvářet pracovní místa.

▶ www.agenciaandaluzadelaenergia.es/ciudadania/programa-de-impulso-la-construccion-sostenible-de-andalucia/

▶ LONDÝNSKÝ ZELENÝ FOND

Londýn (Spojené království)

Veřejné financování z EU a další veřejné financování zvyšuje rozsah i tempo zelené infrastruktury v celém Londýně.

▶ www.leef.co.uk/

„Vidět, jak může regionální politika usnadnit inovativní řešení tím, že poskytne finanční prostředky místním aktérům, kteří pak mohou přeměnit své vizionářské představy v realitu, je obohacující zážitek.“

▶ LAMBERT VAN NISTELROOIJ, POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU, PŘEDSEDA POROTY REGIOSTARS 2015

▶ RŮST PODPORUJÍCÍ ZAČLENĚNÍ

Společenská integrace osob, kterým hrozí sociální vyloučení.

▶ ŠANCE NA PRÁCI

Praha, Střední Čechy, Severozápad (Česká republika)

Osoby opouštějící výkon trestu a zaměstnavatelé se setkávají, aby se dozvěděli, co mohou ti první pracovním přinést.

▶ www.rubikoncentrum.cz

▶ MOMENTUM

Irsko

Projekt, který funguje v celém Irsku, pomáhá dlouhodobě nezaměstnaným zpět do práce.

▶ www.momentumskills.ie

▶ BURGASKÁ CENTRA RODINNÉHO TYPU

Yugoiztochen (Bulharsko)

Nové možnosti bydlení a sociálních služeb pro lepší život znevýhodněných dětí.

▶ www.burgas.bg

▶ FIT FOR WORK

Wales (Spojené království)

Projekt Fit for Work, který se zabývá otázkami fyzického a duševního zdraví, pomohl více než 1600 zaměstnancům zkrátit jejich dlouhodobou pracovní neschopnost.

▶ www.rcs-wales.co.uk

▶ DIRITTI A SCUOLA

Puglia (Itálie)

Tento projekt využívá přístup kombinující vzdělávání a sociální služby a výrazně snižuje předčasné ukončování školní docházky v regionu.

▶ www.pugliausr.it/default.aspx?Page=Office_Section&code=132&tipo=1

▶ CITYSTAR

Transformace měst pro budoucí výzvy.

▶ FÖRETAGSAMMA VH

Västsverige (Švédsko)

Projekt usilující o stimulaci obchodu a podnikání poskytuje podnikatelské poradenství pro mladé podnikatele, nově založené i zavedené firmy.

▶ www.foretagsammavastrahisingen.se

▶ IMAGINE

Evropská územní spolupráce – Severoiztochen (Bulharsko), Oberbayern (Německo), Syddanmark (Dánsko), Cataluňa (Španělsko), Nord-Pas de Calais (Francie), Emilia-Romagna (Itálie), Nord-Vest (Rumunsko), Berkshire, Buckinghamshire a Oxfordshire (Spojené království)

Osm partnerských měst zapojilo své obyvatele a organizace za účelem vývoje udržitelnějších způsobů užívání energie.

▶ www.imaginelowenergycities.eu

▶ TORRENT DELS MADUIXERS

Cataluňa (Španělsko)

Moderní zařízení pro odpadové hospodářství snižuje emise CO₂ Barcelony a zároveň nabízí nové komunitní prostory.

▶ <http://w2.bcn.cat/obres/es/europa>

▶ EUROCIY CHAVES-VERÍN

Evropská územní spolupráce – Galicia (Španělsko), Norte (Portugalsko)

Dvě města spojila své síly k vytvoření „Eurocity“ na základě společné nabídky komunálních služeb a zařízení.

▶ <http://en.eurociyadechavesverin.eu/>

▶ IMPLEMENT

Evropská územní spolupráce – Midtjylland (Dánsko), Västsverige (Švédsko), Sør-Østlandet (Norsko)

Pro urychlení využití bioplynu v dopravě a výrobě tepla vyvinul projekt Implement udržitelné iniciativy a nástroje.

▶ www.energibyenskive.dk

▶ DALŠÍ INFORMACE

▶ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

► JAK TO VIDÍTE VY

NÁZORY ZÚČASTNĚNÝCH STRAN NA POLITIKU
SOUDRŽNOSTI 2014–2020

V magazínu
Panorama
budeme rádi
za každý váš
příspěvek!

Rubrika **Jak to vidíte vy** v časopise *Panorama* přináší názory zúčastněných subjektů z místní, regionální, národní i evropské úrovně o reformované politice soudržnosti a uvádějí, co plánují pro období 2014–2020.

Budeme rádi za každý příspěvek ve vašem jazyce a některé z nich uveřejníme v příštích vydáních. Pokud chcete získat další informace o termínech a pokynech k příspěvkům, kontaktujte nás.

► regio-panorama@ec.europa.eu

► IRSKO

► ZLEPŠOVÁNÍ REALIZACE PROGRAMU Z POZICE „VÍCE ROZVINUTÉHO“ REGIONU

Velmi se těšíme na přínosy, které našemu regionu přinese operační program Hraniční, střední a západní region („Border, Midland a Western“, BMW) pro období 2014–2020. Hraniční, střední a západní region je převážně venkovský. Protože byl nedávno zařazen do kategorie „více rozvinutých“ regionů, soustředí se nový program na omezený počet prioritních témat, která zajistí měřitelný dopad na zvolené investiční priority.

Vítáme nový důraz na dosahování jasných výsledků programů pro období 2014–2020 a pracujeme na zlepšení efektivity realizace programu, například prostřednictvím zavedení elektronické výměny dat (e-soudržnost) a využití možnosti zjednodušeného vykazování nákladů. Nový program přinese zvýšení míry aplikovaného výzkumu v oblasti, spolupráci s průmyslem, univerzální vysokorychlostní širokopásmové připojení v každém městě a v každé vesnici, což znamená 145 000 domácností, další podporu pro až 15 000 podniků prostřednictvím místních podnikatelských kanceláří („Local Enterprise Offices“, LEO) a organizace Enterprise Ireland, úspory energie ve více než 10 000 domácnostech

využívajících sociální bydlení a v domácnostech s nízkými příjmy, podporu strategií udržitelného rozvoje měst s hospodářskými, sociálními a ekologickými přínosy.

Program spolufinancovaný z EFRR částkou 320 milionů EUR nabídne širokou škálu podpory podniků v našem regionu. Ta bude zahrnovat přímou podporu výzkumu a inovací a příležitosti pro zapojení do výzkumných programů a inovačních partnerství s výzkumnými středisky zabývajícími se výzkumnými

projekty podle konkrétních firem. V rámci programu bude i nadále pokračovat podpora pro mikropodniky prostřednictvím kanceláří LEO nabízejících obchodní informace, poradenství, budování kapacit, mentoring a finanční podporu a program rozvoje MSP týkající se firem zabývajících se výrobou a mezinárodně obchodovaných firem poskytujících služby. Prostředí pro rozvoj MSP v regionu a potenciál pro elektronické obchodování bude také výrazně posíleno zajištěním univerzálního vysokorychlostního širokopásmového připojení ve všech oblastech, kde aktuálně k dispozici není.

Program také představuje strategický posun od budování výzkumné infrastruktury k podpoře aplikovaného výzkumu a uvádění na trh, s větším důrazem na zapojení průmyslu do financovaných výzkumných projektů, v souladu s irskou strategií inteligentní specializace.

Realizace programu prostřednictvím našich partnerů ve vládních resortech, státních agenturách, místních orgánech a vysoškolských institucích bude zárukou, že zahájení všech opatření, včetně výběru projektů a schvalování žádostí o platby a prohlášení o výdajích, budou prováděny účinně a tak, že budou znamenat přínos pro vybrané příjemce v regionu.

GERRY FINN – Ředitel řídicího orgánu operačního programu pro hraniční, střední a západní region pro období 2014–2020

▶ LITVA ▶ ÚSPORY ENERGIE V LITVĚ: ODPOVĚDÍ JSOU FINANČNÍ NÁSTROJE

Efektivní využívání energie je klíčovým faktorem zelenější ekonomiky a úspor veřejných a soukromých výdajů. Proto představují úspory energie jeden z hlavních strategických cílů litevského operačního programu pro investice EU v období 2014–2020.

Posun směrem k efektivnějšímu využití energie

Energetická účinnost má rychle v posledním desetiletí i v Litvě. Hladina spotřeby energie je však i tak stále mnohem vyšší než v mnoha dalších členských státech. Jednou z metod, jak zlepšit energetickou účinnost, je modernizace starých bytových domů, kterých je v Litvě přibližně 37 000. Za účelem úspěšného řízení tohoto procesu jsme již v roce 2009 zavedli finanční nástroje pro modernizaci bytových domů.

Od počátku jsme se museli vypořádat s různými problémy – nešlo jen o finance, ale také bylo třeba změnit obecné veřejné mínění, že modernizace je neúčinná. Nyní však čísla hovoří sama za sebe a my jsme rádi, že můžeme říci: dnes se snažíme udržet vysokou úroveň modernizace, protože poptávka po úvřech je větší, než kolik máme dostupných prostředků. Analýza ukazuje, že po modernizaci se spotřeba energie v některých objektech snížila o 50%. Energetickou účinnost však je možné a nutné měřit nejen jako počet modernizovaných budov nebo počet realizovaných opatření na zvýšení energetické účinnosti. Jde to o kvalitu života a bezpečné a zdravé životní prostředí.

Využití finančních nástrojů

Fondy a finanční nástroje EU byly a stále jsou v rámci celého procesu zásadně důležité. V roce 2009 byl zřízen holdingový fond JESSICA Holding Fund, který disponoval 227 miliony EUR určenými na modernizaci bytových domů. Protože využití finančních nástrojů v odvětví energetiky splnilo očekávání a množství připravovaných projektů ukázalo, že je poptávka opravdu značná, byly zřízeny tři nové fondy v rámci

► Rekonstrukce budov financované pomocí nástroje JESSICA Poptávka po financování vzrostla, poté co se ukázalo, že renovace dokáže ušetřit energii a náklady.

finančního rámce na období 2014–2020: JESSICA II, Fond na modernizaci bytových budov (MBMF) a Fond pro energetickou účinnost (ENEF).

Fond MBMF spravuje Národní agentura pro rozvoj veřejných investic. Tento fond představuje finanční nástroj disponující 30 miliony EUR, zatímco JESSICA II je jakýsi „fond fondů“ (150 milionů EUR), který byl založen s cílem přilákat velké soukromé investice a zvýšit tak pákový efekt fondů EU a umožnit naplnění obrovské poptávky po investicích.

Nově vzniklý fond ENEF (79 milionů EUR) je navržen tak, aby poskytoval půjčky na modernizaci veřejných budov a vydávání záruk pro projekty pouličního osvětlení. Úkoly fondu zahrnují nejen investice do projektů, ale také vývoj modelu ESCO, který dosud v Litvě nebyl v širším měřítku využíván. Přiláká soukromé investice a zkušenosti soukromých firem, aby účinněji využívaly finanční prostředky EU, a omezí příslušná rizika. V současné době hledá Agentura pro rozvoj veřejných investic potenciální investory, kteří by chtěli investovat do litevských projektů v oblasti úspor energie.

V období 2014–2020 se chceme chopit příležitostí, jak zvýšit návratnost investic z fondů EU a v maximální možné míře používat revolvingové fondy. Proto plánujeme ještě více využívat finanční nástroje. Aby bylo možné vyhodnotit příležitosti a potenciál pro finanční nástroje v jiných oblastech veřejné infrastruktury, například v energetice, čištění odpadních vod, dopravě, v oblasti silniční infrastruktury, IT a dalších oblastech, je třeba zpracovat analýza potřeb trhu.

ALOYZAS VITKAUSKAS – náměstek ministra financí, Litva
Předseda monitorovacího výboru pro litevský operační program pro období 2014–2020

► PORTUGALSKO

► ZVYŠOVÁNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI NA AZORÁCH

Souostroví Azory sestává z devíti obydlených ostrovů uprostřed Atlantiku, jejich rozloha nepřekračuje 600 km čtverečních. Charakteristiky území a jeho ekonomiky

vedly k tomu, že byl Autonomní region Azory vždy klasifikován mezi nejbližší regiony, jak jsou uznány v článku 349 Smlouvy o fungování Evropské unie. V programovém období 2007–2013 tvořil klíčovou součást veřejných investic Autonomního regionu Azory operační program ERDF PROCONVERGENCIA.

PROCONVERGENCIA představuje komplexní program zahrnující širokou škálu podpory pro základní dostupnost, jakož i pro vzdělávací, sociální a environmentální infrastrukturu, včetně sady nástrojů pro povzbuzení a podporu soukromých investic a vytvoření externích úspor na provozu regionálních podniků. Je možné jmenovat celou řadu projektů, které dokládají dosažené výsledky, například:

- ▶ připojení západní skupiny ostrovů k prstenci kolem ostatních ostrovů pomocí podvodního optického kabelu;
- ▶ výstavba funkčních budov Univerzity na Azorských ostrovech, kromě dalších opatření realizovaných v síti veřejných škol;
- ▶ rozšíření nemocnice na ostrově Faial, která slouží velkému počtu uživatelů z centrální a západní skupiny ostrovů;
- ▶ obnova majáku přestavěného na vulkanologické středisko – tento projekt byl v roce 2011 oceněn jako vítěz RegioStars;

- ▶ silniční infrastruktura na ostrově Terceira, která spojuje oceánský přístav, rybářský přístav, letiště a hlavní průmyslový park s městem Angra do Heroísmo, hlavním správním střediskem.

Zejména s ohledem na povzbuzení soukromých investic projekt „Výrobu pelet z biomasy v autonomní oblasti Azory“ hezkým způsobem shrnuje priority programu PROCONVERGENCIA:

- ▶ 1) zpracování místních surovin,
- ▶ 2) produkce regionálního výrobku pomocí zdroje, který je pro regionální ekonomiku klíčový, a
- ▶ 3) podpora vývozu regionálních výrobků.

S tímto podnikatelským plánem průmysl poměrně roste, protože jsou rušena omezení na místním trhu, je zaváděn klastrový přístup do průmyslu, který je důležitý pro regionální ekonomiku a poskytuje určité možnosti internacionalizace. Podnik příjemce, NaturalReason, předložil tři současné žádosti o projekty na třech ostrovech azorského souostroví (São Miguel, Terceira a Pico) pro plně autonomní průmyslové jednotky s vlastní správou, z nichž každá má zásobovat vlastní segment regionálního trhu, a budou autonomně uzavírat smlouvy o dodávkách v souladu s vlastní schopností reagovat. Předpokládá se vytvoření devatenácti pracovních míst na každém ostrově.

RUI AMANN – Řídící orgán, autonomní region Azory

Celkové náklady:
15 600 000 EUR
Příspěvek EU:
7 400 000 EUR

▶ Místní podniky využívají azorské pelety z biomasy jako zdroj energie, například při výrobě mléka.

**NECHTE SVŮJ
HLAS ZAZNÍT**

regio-panorama@ec.europa.eu

►AKTUALITY

[STRUČNÝ PŘEHLED AKTUALIT]

VEŘEJNÉ SLYŠENÍ O ENERGETICKÉ UNII A INTELIGENTNÍCH OSTROVECH

INSULEUR, Síť ostrovních obchodních a průmyslových komor v Evropské unii, měla 10. července veřejné slyšení u Evropského hospodářského a sociálního výboru. Akce s názvem „Energetická unie a inteligentní ostrovy“ se zabývala problémy a příležitostmi ostrovních oblastí, pokud jde o energetickou politiku.

Vzhledem k tomu, že energetická unie je jednou z hlavních priorit Junckerovy Komise s cílem poskytnout občanům a podnikům v EU bezpečné, udržitelné, konkurenceschopné a cenově dostupné energie, představuje velké množství ostrovů v celé EU zvláštní případy, v nichž jsou podle zkušeností významně odlišné podmínky v oblasti infrastruktury i dodávek energií než na pevninské Evropě. Tyto ostrovy obývá 20 milionů lidí, asi 4% obyvatel EU, a tato území tvoří významnou součást evropské energetické sítě.

Zatímco ostrovy jsou často vzdálené, špatně připojené a mají malý podíl na trhu, disponují současně významnými aktivy ve formě obnovitelných zdrojů energie – sluneční, větrné a mořské energie. Navíc nabízejí díky malým a integrovaným trhům ideální situace pro pilotní projekty v oblasti energetické účinnosti.

Vzhledem k tomu, že na období 2014–2020 je pro projekty z oblasti úspor energie a obnovitelných zdrojů energie vyčleněna částka 38 miliard EUR z Fondu pro regionální rozvoj a Evropského fondu pro strategické investice, mohly by si ostrovy EU osvojit inteligentní techniky a stát se skutečnými průkopníky v oblasti udržitelné energetiky.

►DALŠÍ INFORMACE

www.insuleur.org/noticia.php?Cod_not=172

ZPRÁVY EU-ČÍNA A EU-CELAC

Nedávno byly zveřejněny dvě nové zprávy o mezinárodních vztazích, jsou k dispozici na internetových stránkách Info regio.

První z nich se týká politické spolupráce mezi EU a Čínou v letech 2006 a 2015. Přináší přehled devíti let spolupráce v oblasti regionální politiky mezi Generálním ředitelstvím pro regionální a městskou politiku Evropské komise a Národní komisí pro rozvoj a reformy v Číně. Výroční semináře na vysoké úrovni, společné zprávy a návštěvy v terénu, kterých se účastní regionální a městské orgány z obou stran, se ukázaly jako velmi úspěšná forma podpory výměny zkušeností v otázkách rozvoje regionů a měst, budování kapacit i dalších témat. Zpráva předpokládá další spolupráci v rámci strategického programu pro spolupráci EU-Čína 2020.

Druhá zpráva byla zveřejněna při příležitosti summitu EU-CELAC 2015 v červnu 2015 a shrnuje osm let spolupráce mezi EU a Latinskou Amerikou a zemí Karibiku v oblasti regionální, městské a přeshraniční politiky. Bohatě ilustrovaná zpráva uvádí mnoho příkladů projektů, jakož i prohlášení **komisařky Crețuové** a ministrů z partnerských zemí Latinské Ameriky.

►DALŠÍ INFORMACE

www.ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/international/

Dne 28. července Evropská komise zahájila strategii EU pro alpský region, tzv. EUSALP. Pokrývá 7 zemí s více než 70 miliony občanů a usiluje o posílení spolupráce v této oblasti – představuje impuls k růstu, podpoře infrastruktury, ochrany životního prostředí a hospodaření s energií.

Alpy jsou tradičně jednou z nejbohatších oblastí na světě a ústředním bodem hospodářské činnosti a inovací v Evropě. Země v tomto regionu však stále čelí mnoha společným výzvám, v neposlední řadě v souvislosti s připojením k internetu či změnám klimatu.

EUSALP je čtvrtá makroregionální strategie EU – integrovaný rámec spojující členské státy a sousední země v dané zeměpisné oblasti. V návaznosti na již existující sítě a programy EU, například fondy ESI, se strategie snaží řešit společné výzvy a dosáhnout lepší hospodářské, sociální a územní soudržnosti.

Strategie EUSALP zahrnuje 7 zemí – Rakousko, Francii, Německo, Itálii, Slovinsko, Lichtenštejnsko a Švýcarsko – a celkem 48 regionů. Zaměří se na čtyři klíčové oblasti politiky.

▶1. Ekonomický růst a inovace: propagace a podpora výzkumu, cestovního ruchu a MSP;

▶2. Konektivita a mobilita: zlepšování silnic, železnic a širokopásmového připojení v odlehlých oblastech;

▶3. Životní prostředí a energetika: sdílení vzájemných zdrojů, ochrana životního prostředí a podpora energetické účinnosti;

▶4. Rozumný a účinný model řízení regionu.

Komisařka pro regionální politiku **Corina Crețuová** vyjádřila silnou víru v potenciál a životaschopnost strategie EUSALP: „Alpské regiony mají dlouhou tradici spolupráce, řada sítí tam již existuje, a ambicí této strategie je tuto stávající solidaritu ještě posílit. Jedná se o čtvrtou makroregionální strategii v Evropě. Zkušenosti ukazují, že jejich úspěch velmi závisí na odhodlání a vlastnickém přístupu. Proto potřebujeme silné politické vedení a aktivní zapojení všech regionálních a národních partnerů. Jen tak lze plně využít potenciál strategie EU pro alpský region.“

Tato strategie je nyní na nejlepší cestě, aby byla ještě letos schválena Evropskou radou.

▶ DALŠÍ INFORMACE

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/macro-regional-strategies/alpine/

DIGITÁLNÍ TRANSFORMACE V MSP

V říjnu vydá GŘ pro komunikační sítě, obsah a technologie výzvu k projevení zájmu pro stimulaci tvorby nových regionálních ekosystémů, které budou vytvářet technickou podporu a financování příležitostí pro digitální transformaci u MSP z oblasti spotřebního průmyslu a firmy se střední kapitalizací (společnosti s tržní kapitalizací od 2 do 10 miliard USD). V průběhu 2. fáze programu (2015–2018) mohou regionální kompetenční centra

působící jako inovační uzly žádat o získání finančních prostředků na posouzení proveditelnosti udržitelné technologické spolupráce mezi kompetenčním centrem a MSP v regionu a podniky se střední kapitalizací, za účelem přenosu špičkových technologií umožňujících digitální transformaci. Dále bude zkoumána možnost podpory takové spolupráce z regionálních fondů.

▶ DALŠÍ INFORMACE

www.i4ms.eu

I4MS

▶ NOVÝ PRŮVODCE ANALÝZOU NÁKLADŮ A PŘÍNOSŮ PŘI HODNOCENÍ PROJEKTŮ

Protože se během programového období 2014–2020 předpokládá asi 500 velkých investičních projektů, byl přístup, který se má při jejich hodnocení aplikovat, tj. analýza nákladů a přínosů, upraven tak, aby splňoval nové požadavky. Nyní byl publikován v nové příručce pro zainteresované strany.

Důležitým prvkem strategie Evropa 2020 je, že mají být vybírány projekty, které nabízejí nejlepší hodnotu za vynaložené peníze a mají významný dopad na zaměstnanost a růst.

Výsledkem je, že všechny velké projekty (u nichž způsobí náklady překračují 50 milionů EUR), které jsou zahrnuty v operačních programech v rámci EFRR a Fondu soudržnosti, musí být nyní zdůvodněny pomocí analýzy nákladů a přínosů (CBA). Tento postup tak nyní představuje povinný požadavek pro spolufinancování.

CBA je analytický nástroj, který se používá k posuzování investičních rozhodnutí. Pomáhá posoudit změny kvality života, které lze projektu přisoudit, a jeho příspěvku k cílům politiky soudržnosti EU.

V rámci reformované politiky soudržnosti byly posíleny požadavky na CBA při hodnocení projektů a rozhodování a byl vydán průvodce popisující nové postupy.

Ověřitelné metody

U CBA jde o měření, v peněžním vyjádření, všech přínosů a nákladů projektu pro společnost. Jedná se o významný nástroj řízení pro vnitrostátní a regionální orgány. Politika, jež

Účelem analýzy nákladů a přínosů je poskytnout konzistentní postup pro vyhodnocování rozhodnutí, pokud jde o jejich důsledky. Komise určuje trendy v oblasti analýzy nákladů a přínosů.

▶ PROFESOR MASSIMO FLORIO Z UNIVERZITY V MILÁNĚ SE ÚČASTNÍ VÝVOJE METODIKY CBA PO DOBU POSLEDNÍCH 20 LET

má být založená na důkazech a úspěšná, vyžaduje, aby se o investicích rozhodovalo na základě objektivních a ověřitelných metod. Právě proto Komise neustále podporuje používání analýzy nákladů a přínosů pro projekty nad 50 milionů EUR.

Tato analýza by měla pomoci určit, zda projekt potřebuje finanční prostředky EU a zda stojí za to, aby na něj byly získány prostředky z fondů ESI.

Je jasné, že v zájmu zajištění spolufinancování u velkého projektu musí dotčený řídicí orgán potřebné informace zpřístupnit. Principy, metody a kritéria dle nového průvodce pomohou příjemcům, osobám s rozhodovací pravomocí i nezávislým kontrolorům lépe pochopit, jaké informace potřebují pro vyhodnocení sociálně-ekonomických přínosů a nákladů investičního projektu.

Všeobecný přístup

Aktualizovaný průvodce se zaměřuje na praktické prvky, snaží se zachovávat krok s aktuálním vývojem ve vědeckém světě ekonomie blahobytu, to vše s cílem důkladně analyzovat, zda daný projekt bude představovat přínos pro společnost. Je zaměřen na široké spektrum uživatelů, včetně odborných referentů Komise, státních zaměstnanců v členských státech i kandidátských zemích, zaměstnanců finančních institucí a poradců podílejících se na přípravě a hodnocení investičních projektů.

Kroky prováděné v rámci CBA zahrnují finanční analýzu, ekonomickou analýzu a hodnocení rizik pro zvolené investiční možnosti, stejně jako posouzení vlivu na životní prostředí. CBA vyžaduje vysvětlení, jak projekt odpovídá příslušným prioritním osám dotčeného operačního programu či programů, a jaký je jeho očekávaný přínos pro dosažení specifických cílů těchto prioritních os a socio-ekonomického rozvoje.

V zájmu usnadnění porozumění a praktické aplikace CBA v různých odvětvích, kterých se průvodce týká, obsahuje celou řadu případových studií v oblastech jako doprava, životní prostředí, energetika, širokopásmové připojení, výzkum, vývoje a inovace.

VEŘEJNÉ PŘEDSTAVENÍ PRŮVODCE CBA

V červenci Komise uspořádala konferenci, na které hlavním zainteresovaným stranám představila aktualizovaný průvodce analýzou nákladů a přínosů investičních projektů, které mají být financovány z Fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti v programovém období 2014–2020.

Na akci bylo zdůrazněno, co je důležité při uplatňování zásad analýzy nákladů a přínosů u investičních projektů a jak by měly být tyto zásady uplatňovány v praxi. Experti hovořili o hlavních legislativních, procesních a metodických změnách týkajících se velkých projektů a přístupu k analýze nákladů a přínosů.

Walter Deffaa, generální ředitel GŘ pro regionální a městskou politiku, uvedl, že průvodce CBA usiluje o spojení důslednosti a praktického provádění.

Zvýšené limity a méně velkých projektů

Investiční projekty politiky soudržnosti se musí zabývat celkovou strategií Evropa 2020 a zaujmout integrovaný přístup k používání různých zdrojů financování EU, například fondů ESI nebo programu Horizont 2020. Potenciální velký projekt musí odpovídat tematickým cílům EU, investičním prioritám i konkrétním cílům, a musí být hodnocen prostřednictvím výsledků a ukazatelů. Tento přístup zajišťuje přímou vazbu mezi projekty a programy. Výsledky bude možné měřit pomocí fyzických ukazatelů.

Pro programové období 2014–2020 byly zvýšeny limity (75 milionů EUR pro projekty v oblasti dopravy a energetiky v rámci tematického cíle 7) a tyto limity jsou navíc vztaženy ke způsobitelným nákladům (nikoli tedy k celkovým nákladům). V důsledku toho bude velkých projektů méně. V období 2007–2013 bylo investováno přibližně 80 miliard EUR do více než 1 000 velkých projektů. Pro období 2014–2020 se v důsledku změny limitů počítá asi s pěti sty velkými investičními projekty. Tyto velké projekty by navíc měly být určeny členskými státy v příslušných operačních programech.

Hlavní role pro partnerství JASPERS

Při vývoji a hodnocení velkých projektů je posílena úloha JASPERS, partnerství mezi Komisí (GŘ pro regionální a městskou politiku), Evropskou investiční bankou a Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj, které zde mají funkci nezávislých odborníků a poradců. Velké projekty by mělo přezkoumávat partnerství JASPERS, jež má Komisi následně předložit nezávislý přezkum kvality, který bude zárukou rovných podmínek mezi jednotlivými členskými státy a odvětvími.

Jejich zapojení může pomoci zajistit pro projekty správnou prezentaci a prostřednictvím nezávislého přezkumu kvality mohou projekty zvýšit své šance na schválení.

Partnerství JASPERS působilo jako technický poradce GŘ pro regionální a městskou politiku při přípravě průvodce CBA, přispívalo především v oblasti praktických otázek souvisejících s velkými infrastrukturálními projekty, vyzdvihovalo nejlepší postupy a upozorňovalo na nejčastější chyby při provádění analýzy nákladů a přínosů. V budoucnosti bude Komise spolu s partnerstvím JASPERS pravidelně zakládat fóra CBA pro výměnu osvědčených postupů a zkušeností při provádění analýzy nákladů a přínosů, aby posuzování investičních projektů i nadále zlepšovala.

▶ STAŽENÍ PRŮVODCE

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf

► MĚŘENÍ POKROKU PŘI PLNĚNÍ CÍLŮ STRATEGIE EVROPA 2020

Desetiletá strategie Evropské unie pro zaměstnanost a růst, Evropa 2020, byla zahájena v roce 2010 a měla vytvořit podmínky pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Index strategie Evropa 2020 přezkoumává data z této strategie za první čtyři roky s cílem zajistit její účinnost v pokrové strategii pro členské státy a regiony.

Index se zaměřuje na pět hlavních cílových oblastí strategie Evropa 2020 – zaměstnanost, vzdělávání, chudobu, inovace a změny klimatu a energetickou udržitelnost. Pro každý cíl, udává index členským státům, regionům a městům skóre zachycující, jak daleko k cíli se daný celek dostal.

Přehled EU

Během prvních čtyř let strategie Evropa 2020 bylo dosaženo pokroku u většiny cílů EU a ve většině členských států. Avšak v důsledku hospodářské krize se míra zaměstnanosti a chudoby v mnoha zemích téměř nezměnila. U šesti členských států se výkonnost zhoršila, Kypr zažívá největší pokles u devíti indexových bodů, Řecko i Portugalsko ztrácí po třech bodech.

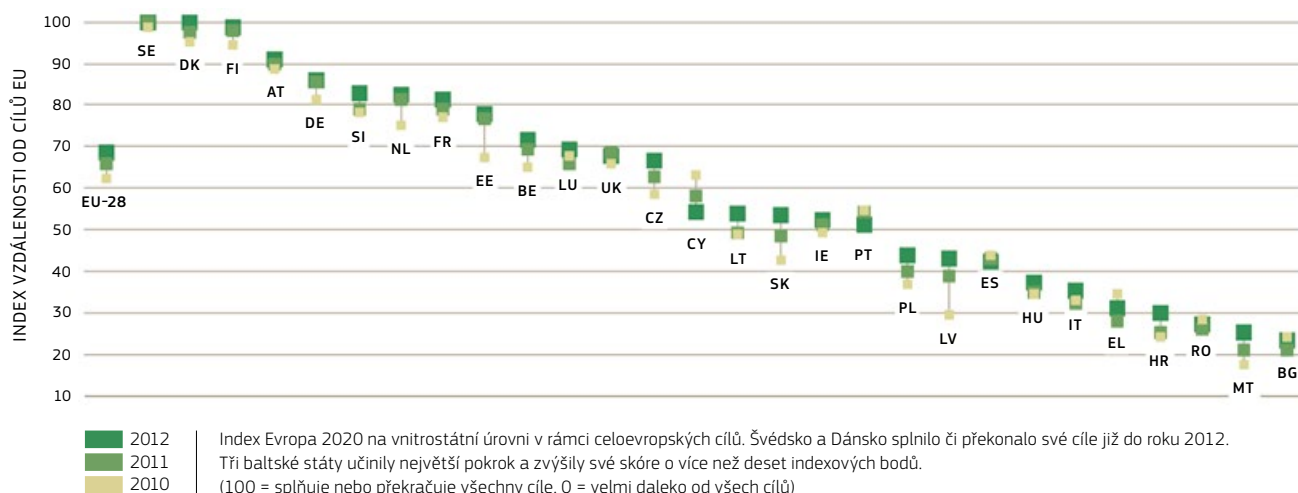
Regionální dopad

Analýza také poskytuje informace o výkonech regionů celé EU při plnění strategie. Rozmanitá výkonnost mezi jednotlivými regiony – a to i v rámci jedné země – vytváří příležitost identifikovat a sdílet osvědčené postupy.

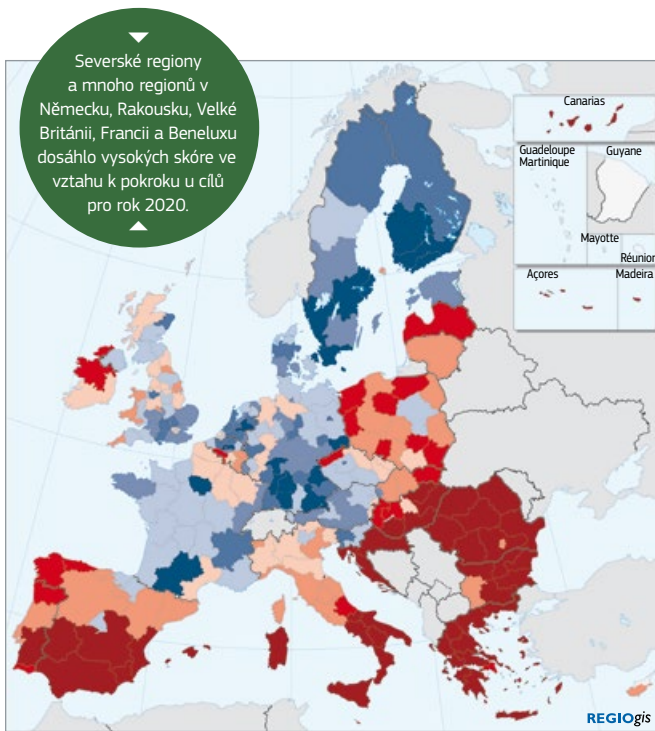
Podle zásad kategorizace regionů v rámci politiky soudržnosti je míra zaměstnanosti, míra terciárního vzdělávání a objem výzkumu a vývoje jako podíl HDP v „méně rozvinutých“ regionech mnohem nižší. „Více rozvinuté“ regiony pak obecně vykazují skóre mnohem vyšší napříč všemi ukazateli strategie Evropa 2020.

Navíc index zjistil, že regiony hlavních měst jsou často mezi nejlepšími v rámci zemí. Odstup výkonu hlavního města od následujícího nejlepšího regionu je velký v Bulharsku, Rumunsku a na Slovensku. Regiony hlavních měst Rumunska a Bulharska překonávají řadu regionů v členských státech EU-15, například ve Španělsku, Řecku či Itálii. Bratislavský region dokonce předčí 21 členských států. Analýza ukazuje, že velká města dosahují lepších výsledků v indexu než města, předměstí a venkovské oblasti. Velká města v Nizozemsku,

INDEX EVROPA 2020 5 HLAVNÍCH CÍLŮ EU, 2010–2012

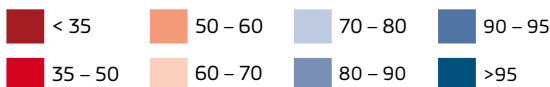

Zdroj: Evropská komise na základě dat Eurostatu a EHP

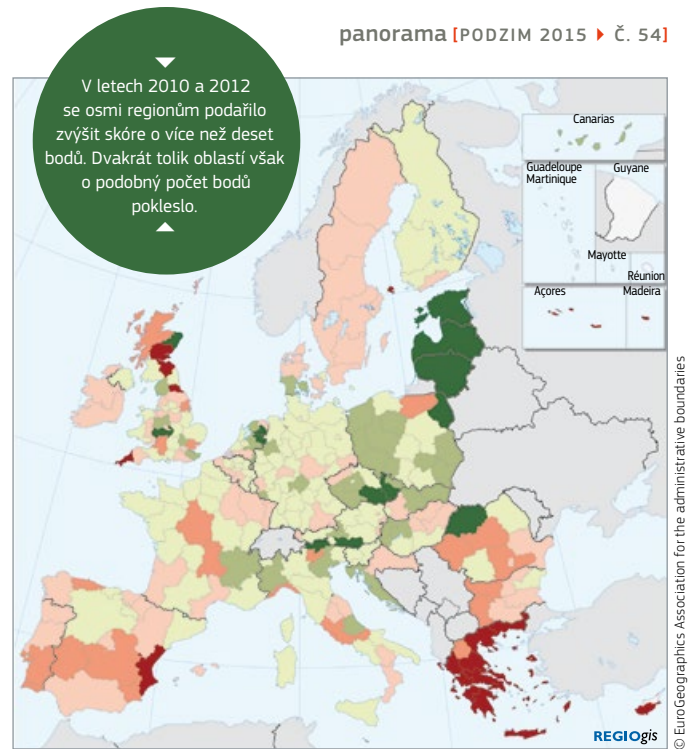
INDEX EVROPA 2020 – 4 HLAVNÍ CÍLE EU, 2012

INDEX VZDÁLENOSTI DO CÍLE EU

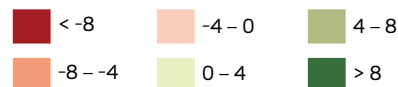
100 = splňuje nebo překonává všechny cíle
0 = největší vzdálenost od všech cílů
Průměr zemí EU = 71,4

Zdroj: Evropská komise na základě dat Eurostatu a EHP

ZMĚNA HODNOTY INDEXU EVROPA 2020 – 4 HLAVNÍ CÍLE EU, 2010–2012

ZMĚNA INDEXU VZDÁLENOSTI K CÍLŮM EU

> 0 = byl učiněn pokrok směrem k cílům
≤ 0 = nebyl učiněn pokrok směrem k cílům
Průměr zemí EU = 3

Zdroj: Evropská komise na základě dat Eurostatu a EHP

Švédsku a ve Finsku již cílové míry zaměstnanosti, vzdělávání a zmírňování chudoby dle strategie Evropa 2020 dosáhla.

Tento odstup je primárně ve městech v zemích soudržnosti způsoben lepšími pracovními příležitostmi, lepší výkonností vzdělávání a nižší mírou chudoby (1). Města, která neleží v zemích soudržnosti, se potýkají s vyšší chudobou nebo mírou vyloučení a nižší mírou zaměstnanosti, protože vzdělanější a bohatší občané se přestěhovali na předměstí a městská centra přitahují vyšší podíl chudých a nezaměstnaných.

Cílení 2020

Analýza pomáhá identifikovat problémy, které úspěšnou realizaci strategie Evropa 2020 komplikují. Není překvapením, že hospodářská krize způsobuje komplikace při plnění cílů zaměstnanosti a snížení chudoby a pro některé země to bude platit i nadále. V oblasti výzkumu a vývoje bylo dosaženo značného

pokroku plošně, ale má-li být splněn cíl do roku 2020, musí být tento trend ještě silnější. Inovace zůstaly vysoce koncentrované a nejeví žádné známky šíření do méně rozvinutých regionů. Evropská unie učinila pokrok směrem k plnění cílů v oblasti obnovitelných zdrojů energie a snižování emisí skleníkových plynů, ale částečně to bylo v důsledku poklesu poptávky po energii spojené s krizí. Pokrok směrem k dosažení cíle vzdělávání je povzbudivý, ale návrat k silnému růstu zaměstnanosti může pokroku ještě bránit.

Celkově lze říci, že velkými úkoly zůstává snižování chudoby a zvyšování zaměstnanosti a míry inovací, a to při zachování pozitivních trendů v ostatních cílových oblastech. Politika soudržnosti Evropské unie investuje zhruba třetinu rozpočtu EU do klíčových oblastí v souladu se strategií Evropa 2020, bude index pomáhat členským státům a regionům maximalizovat dopad financování EU zaměřením na konkrétní specifické problémy a potřeby rozvoje.

(1) Země s HND na obyvatele nižším než 90% průměru zemí EU, což jim dává nárok na podporu z Fondu soudržnosti v období 2014–2020 (Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko).

► DALŠÍ INFORMACE

<http://europa.eu/!wy97Wg>
Viz také článek v časopisu *Panorama 52*, strana 24:
<http://europa.eu/!YB78tb>

Celková investice:
2 200 000 EUR

Podíl holdingového fondu
JEREMIE Holding Fund:
700 000 EUR

▶ FONDY RIZIKOVÉHO KAPITÁLU IKT ZALOŽILY ÚSPĚŠNOU NOVOU FIRMU

Incrediblu využívá informační a komunikační technologie k vytvoření on-line tržiště pro pronájem jacht ve Středozezemním moři, čímž zpřístupňuje prázdniny na jachtě všem.

Incrediblu je jedním z 45 inovativních nově založených podniků financovaných z fondů rizikového kapitálu v rámci iniciativy JEREMIE v Řecku, kde ji podporuje Evropský investiční fond, jež byly spolufinancované z řeckého operačního programu „digitální konvergence“ podporovaného Evropským fondem pro regionální rozvoj a soukromým kapitálem.

Firma Incrediblu byla založena před třemi lety a vyvinula komplexní platformu umožňující on-line rezervace lodí. Boří tak zažitou představu, že prázdniny na jachtě jsou drahé nebo že vyžadují relevantní zkušenosti. On-line služby umožňují zákazníkům vybrat si cíle, typ lodí, rezervovat termín. Turista si může vybrat jachtu, která vyhovuje jeho profilu. Po rezervaci platforma Incrediblu spáruje rezervaci s některým ze 200 zkušených kapitánů.

Podle **Antonia Fiorakise**, zakladatele a CEO společnosti Incrediblu, „mají již cestovatelé dost stále stejných dovolených v tradičním ubytování, které se každý rok opakují, a celosvětově lze pozorovat obrovskou poptávku po jiných než hotelových zážitcích. Incrediblu umožňuje přístup k alternativnímu způsobu trávení dovolené. Nahradí statický pohled z okna hotelu neustále se měnícím pohledem z jachty, avšak za stejnou cenu“.

Po úspěšném tříletém provozu společnost nedávno obdržela další kapitál ve výši 1,6 milionu EUR, který poskytlo konsorcium investorů a JEREMIE Openfund II.

Iniciativa JEREMIE

Fondy rizikového kapitálu JEREMIE ICT investují zárodečný kapitál do transferu technologií, do firem IKT v časném stadiu existence a využívají strukturální fondy EU k financování kapitálu MSP. Cílem je vývoj inovativních podniků specializovaných na oblast informačních a komunikačních technologií (IKT), které v současné hospodářské krizi v Řecku přispívají k růstu digitálního podnikatelského ekosystému.

Dnes nabízí Incrediblu 850 jacht v Řecku, dále provozuje celkem 2 100 jacht jinde ve Středomoří, v Chorvatsku, Turecku a Španělsku. Nová investice pomůže společnosti expandovat do celého Středomoří a znásobit počty rezervací. Úspěch společnosti je založen na úspěšném využití iniciativy JEREMIE v Řecku a vytváří nové příležitosti k podpoře a posílení otevřenosti, inovací a digitálního podnikání, stejně jako k posunu směrem k digitální ekonomice.

▶ DALŠÍ INFORMACE
www.incrediblu.com

▶ DÁNSKO

▶ NOVĚ ZALOŽENÝ PODNIK VYVÍJÍ DRONY PRO ZÁCHRANNÉ PRÁCE A DOHLED NA MOŘI

Dánská firma vyvíjí specializované drony, které by mohly pracovat na moři a automaticky přistávat na pohybujících se lodích.

CumulusOne je nový typ technicky vyspělého dronu, který byl speciálně navržen, aby plnil námořní a pomocné úkoly, například záchranu na moři, varování před piráctvím a environmentální průzkumy. Jde o oblasti, kde se tradičně vynakládají miliony a využívají specializovaná letadla nebo vrtulníky.

Společnost Little Smart Things, která sídlí v dánském Bornholmu, byla založena v lednu 2013 za účelem vývoje dálkových řešení pro letecké fotografování a natáčení videí a nyní vidí velkou příležitost v námořních aplikacích. Pro přizpůsobení civilních dronů pro námořní použití bylo nutné vyvinout velmi robustní a výkonný stroj s pokročilými systémy GPS a schopností automatizovaného přistání.

V průběhu posledních 18 měsíců vyvinula společnost systém CumulusOne, který váží necelé dva kilogramy a jeho trup je vyroben z uhlíkových vláken a kevlaru. Je navržen s pevným křídlem, ale nevyžaduje ranvej a je schopen provést vertikální sestup a přistát na velmi malé oblasti, která navíc může být v pohybu.

Dron může letět až tři hodiny bez přistání a snese vítr o rychlosti 12 m/s. Drony jsou navrženy pro přistání na i malé lodi bez heliportu či jiných přistávacích zařízení. Pokročilá technologie GPS a speciální navigační systém umožňují přistání plně automatizovat.

CumulusOne je zcela autonomní systém, který se dodává jako hotový systém připravený k použití. Po naplánování mise se letoun ručně vypustí. Následně vykoná misi, vrátí se a vertikálně přistane s vysokou přesností a bez potřeby ranveje. Díky těmto schopnostem je CumulusOne cenným nástrojem pro úkoly, jako je pátrání a záchranu na moři, zachraňování osob spadlých do moře, řízení ledu, boj proti piráctví a dohled v oblasti životního prostředí.

Dron je výsledkem úzké spolupráce s katedrou vesmírných technologií na Dánské technické univerzitě (DTU) a University v Aalborgu, která pomohla vyvinout přesné GPS senzory a matematické modely potřebné pro automatizované přistávání na lodích. Systém CumulusOne má velký nákladní prostor, ve kterém unese až 600 g nákladu. Existuje mnoho možností pro další úpravy a budoucí upgrady senzorů.

Společnost Little Smart Things získala dotaci od Dánského inovačního fondu na vývoj projektu, do něhož přispěl i EFRR. Zakladatel a CEO firmy **Esben Nielsen** byl v Dánsku oceněn titulem Podnikatel roku 2014.

▶ DALŠÍ INFORMACE

<http://littlesmartthings.com/>

Celkové náklady:

255 000 EUR

Příspěvek EU:

102 000 EUR

► PŘIPRAVOVANÉ AKCE 2016

LEDEN

_Chorvatsko (HR)

1. výroční fórum EUSAIR

LEDEN

_Slovensko (SI)

Slavnostní zahájení strategie EUSALP

ČERVEN

_Brusel (BE)

Akce vysoké úrovně zabývající se inteligentní specializací

Další informace o těchto akcích najdete v části Program na webové stránce Inforegio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/newsroom/events/

ZŮSTAŇTE VE SPOJENÍ

 http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/

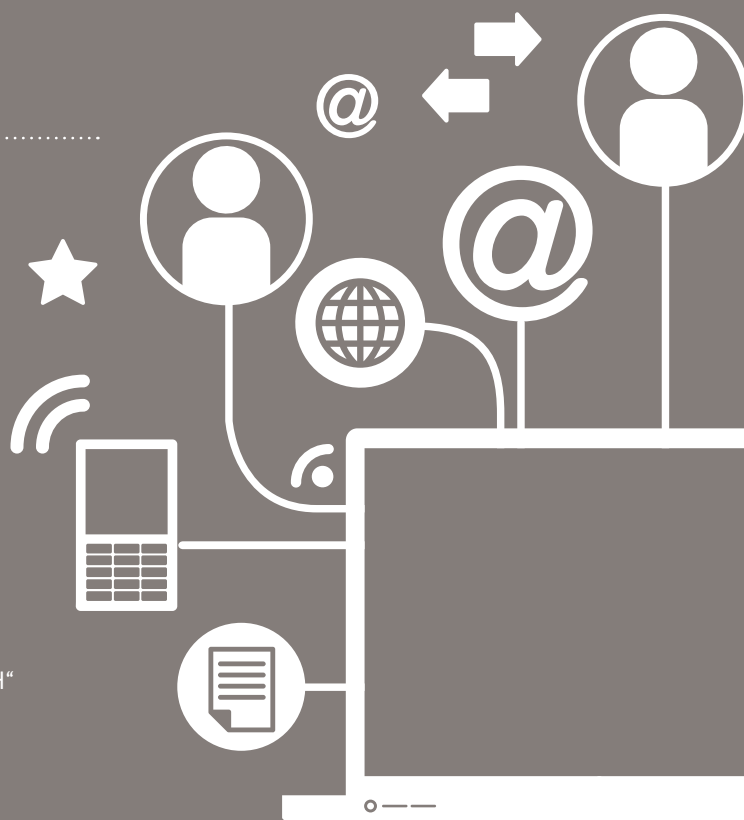
 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Platforma GR REGIO pro spolupráci

 www.flickr.com/euregional

 Zaregistrujte se k odběru našeho zpravodajství „REGIOFLASH“
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

■ Úřad pro publikace

Evropská komise,
Generální ředitelství pro regionální a městskou politiku
Komunikace – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1, B-1160 Brusel
Courriel: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/

